

Marjapellonmäki, talvisodan aikainen taistelupaikka

Talvisodan päättymisestä tulee maaliskuussa kuluneeksi 75 vuotta. Johannekseen on kuulunut yksi talvisodan ankarimmista taistelukentistä ja siksi tähän lehden numeroon sopii oivallisesti Kyösti Rainingon tarkka kuvaus Marjapellonmäen vaiheista. Siihen voi tutustua sisäsivuilla. Ohessa on tietoisku johdannoksi ja Marjapellonmäen sijoittamiseksi oikeaan paikkaansa pitäjäkartalla.

- ♦ Karhulan kautta kulki pääpuolustuslinja, ”Mannerheim-linja” – Marjapellonmäki kuului Mannerheim-linjan Karhulan rintamalohkoon
- ♦ Linnoitettu vapaaehtoisin voimin kesällä 1939
- ♦ Rintamavastuussa pääosin JR10, ruotsinkielinen jalkaväkirykmentti Uudeltamaalta
- ♦ Talvisodan aikana joulukuusta 1939 helmikuuhun 1940 mästä käytiin kiivaita taisteluja, kunnes Summa murtui ja suomalaiset olivat pakotettuja vetäytymään helmikuun puolivälissä 1940
- ♦ Karhulassa taistellut JR 10 menetti 916 miestä ja muut Karhulassa taistelleet suomalaiset yksiköt noin 200 miestä - vastapuolen tappioista ei tarkkaa tietoa (arvio kuitenkin tuhansia kaatuneita)
- ♦ Taisteluiden viimeisinä päivinä kaatuneita ei pystytty kokoamaan hangesta, joten jatkosodan aikana syksyllä 1942 lähetettiin armeijan osasto etsimään omien kaatuneitten jäännöksiä. Kun työ oli suoritettu loppuun, pystytettiin suuri koivuristi mäen korkeimmalle kohdalle.
- ♦ Alkuperäistä ristiä ei enää ole. Karhulalaiset ja JR10:n kiltta pystyttivät mäelle uuden muistoristin ja –laatan vuonna 1993.
- ♦ Neuvostosotilaiden joukkohautoja vieläkin nähtävissä; paikka tunnetaan nykyään nimellä ”Sobka smerti” (Kuolemankukkula)

kansataisteli.sshs.fi/Tekstit/1982/Kansa_Taisteli_01_1982.pdf
Mannerheim-linjalta Viipurinlahdelle, kirjoittanut Jorma Napola, s. 4-7
kansataisteli.sshs.fi/Tekstit/1982/Kansa_Taisteli_02_1982.pdf
Mannerheim-linjalta Viipurinlahdelle, jatkoa ed. numerosta, J. Napola, s. 52-57
kansataisteli.sshs.fi/Tekstit/1986/Kansa_Taisteli_01_1986.pdf
Marjapellonmäen lihamyllyssä, kirjoittanut Olavi Sipilä, s. 12-15

Johanneksen pitäjän Karhulan kylän itä-laidalla sijaitseva, luoteesta kaakkoon kulkeva noin puolitoista kilometriä pitkä, metsää kasvava harju, korkein kohta 38 m merenpinnan yläpuolella.

Päätilän ja Kaislahden koulupiirien yhteislaulutilaisuus

Päätilän ja Kaislahden koulupiiriläisiä kokoontui Littoisten monitoimitalolle laulamaan, haastelemaan ja nauttimaan kahvipöydän antimista. Tutut haitarinsoittajat olivat kaikki estyneitä, mutta pelastus löytyi Anne Helinistä, joka säesti lauluja pianolla.

Yrjö toivotti osallistujat tervetulleiksi, vaikka heitä ei kovin paljon ollutkaan suuressa salissa. Aluksi muistettiin hiljaisella hetkellä poisnukkuneita. Heidän joukossaan olivat mm. Päätilän koulupiirin pitkäaikainen puheenjohtaja Veijo Karhu ja Raili Virta.

Maistuu se karjalanpiirakka niiden leipojalle Ritva Santasellekin.

Kokoontumisperinnettä jatketaan väen vähenemisestä huolimatta. Aluksi kajautettiin yhdessä tango ”Satumaa”, josta on tullut koulupiirien ”kansallislaulu”. Yhteislauluihin kuului myös Ritva Santasen vuonna 1994 sanoittama ”Laulu synnyinkylästä”. Laulaessa kurkku kuivuu, ja pian olikin aika ruveta juomaan kahvia. Kahvipöytä notkui peruna- ja riisipiirakoista munavoin kera, kakuista ja pullasta. Näiden herkkujen leipoja oli Ritva Santanen. Kahvinjuonnin lomassa ostettiin arpoja ja vaihdettiin kuulumisia. Sen jälkeen jatkettiin laulamista ja Laura Raitio lausui hauskan Heli Laaksosen kirjoittaman runon ”En mää viitti”. Arpajaisissa onnettarena toimi Yrjö. Onnekkaimmat saivat useitakin voitoja. Yrjö kertoi, että ensi kesälle oli

suunnitteilla koulupiirien yhteinen Karjalan- matka. Liisa tiedotti Johannes-Seuran toukokuun lopussa tehtävästä kotiseutumatkasta ja heinäkuisesta

Oslo-matkasta. Yrjö esitti jutun siitä, millainen on isoäiti. Hän on ainoa henkilö, jolla on aina aikaa lapsille. Muutaman yhteislaulun jälkeen oli aika

lopetella tilaisuutta. Yrjön kiitoksien jälkeen laulettiin yhdessä voimallisesti Karjalaisten laulu.

– Liisa Katajainen –

< Kahvipöydän herkkuja maistelemassa.

Anne Helinin pianonsoiton säestyksellä laulettiin yhdessä.

Johannes-Seura ry:n sääntömääräinen kevätkokous
Johannes-Seuran toimistolla, Myllytie 1, Piikkiö,
lauantaina 11.4.2015 klo 13.00

Käsitellään sääntöjen 9 §:ssä mainitut asiat.
– Johtokunta –

Päätoimittajan kynästä

Johannekselaisen päätoimittaja **Hannu Rastas**

Marjapellonmäki – Johanneksen lukko

Kuva taistelujen runtelemasta Marjapellonmäestä on itselleni varhaisin muistiin piirtynyt todiste sodan tuhovoimasta. Sama tai likimain sama kuva on vuosien varrella tullut vastaan monissa sotavuosien dokumenttiteoksissa. Se oli minulle ensin yleiskuva ilman tarkkaa aikaa ja paikkaa, sitten yleiskuva vuosilta 1939-44 ja lopulta yleiskuva talvisodan ajalta. Kesti pitkään yhdistää Marjapellonmäki Johannekseen. Se oli ensin lähellä ja vasta aikojen perästä kunnan rajojen sisäpuolella. Luultavasti monellakin lehtemme lukijoista on ollut tai on edelleen vaikeuksia sijoittaa Marjapellonmäki johannekselaiseen karttalehteen. Olemme siksi koonneet tietoiskun Marjapellonmäestä ja sijoittaneet sen karttatiedon kera suoraan etusivulle. Sisäsivuilta löytyy Kyösti Rainingon ansiokas kokonaiskuvaus Marjapellonmäkeen liittyvistä tapahtumista ennen talvisotaa sekä taisteluista talvisodan kuukausina. Tässä kuvauksessa saadaan samalla tarkkaa lisätietoa Johanneksen rajoilla olleesta tukikohtien ketjusta, vaikka Marjapellonmäki onkin puolustuksen keskiössä.

Otsikossa mainittu puolustuksen lukko oli tosiasia, koska Marjapellonmäkeä ei talvisodassa taisteluin vallattu. Alueelta oli pakko vetäytyä rintamalinjan murruttua muualla. Kun nyt myöhemmin olen kulkenut vanhalla taistelulinjalla, antaa kasvaneen arvon puolustuksen onnistumiselle ylivoimaa vastaan. Rintamalinjojen väli mitattiin lyhimmillään kymmenissä metreissä ja puolustusasemia moukaroitiin raskaalla tulella, kuvat todistavat hävityksen voiman. Noista taisteluista on nyt kulunut tasaluvuin 75 vuotta ja on kaikki syy tuntea tapahtumien kulkua oman Johanneksemme alueelta.

Koulumuistojen kultahippuja

Koulumuistojen joukosta on tällä kertaa poimittu tilannekuvia koulujen juhlista. Tapahtumat muistetaan ja niiden painoarvo on vuosikymmenten saatossa pysynyt tai jopa kasvanut. Yksittäiset kokemukset ovat voineet merkitä isompaakin käännettä elämässä, siihenkin löytyy kirjoituksista todisteita.

Tällaiset tapahtumakuvaukset antavat samalla hyvän esimerkin muillekin lehtemme lukijoille. Ei lehteen toimitettavien kirjoitusten tarvitse olla kaiken kattavia laajoja kuvauksia ainakaan pelkästään. Yksittäiset tärkeät asiat, yksityiskohdat tai elämän palapelin pienet osaset voivat yhtä hyvin olla kirjoituksen aiheena. Ja tämä koskee kaikkea muutakin kokemista tai kuulemista, ei vain koulumaailman sisältä niin kuin oheisissa kirjoituksissa.

Päivää Paavalista

Vanha sanonta ”Yötä Olavista ja päivää Paavalista” kertoo, että pimeyden valta kasvaa heinäkuun lopusta alkaen ja valon voima voittaa tammikuun lopusta lähtien. Nyt ovat tulokset nähtävissä – valoa riittää jo kellon ympäri hämärämmät hetket mukaan laskien. Talven odotuksesta voidaan suoraan siirtyä kevään odotukseen. Leskenlehtiä odotellessa kannattaa perehtyä pitäjälehdestämme esimerkiksi sukututkimuksen uusimpaan tekniikkaan tai seuran matkoihin – menneisiin ja tuleviin.

Johannekselaisen uusi ilme

Johannekselaisen ulkoasua on muokattu joka vuosikymmenellä, ja nyt kun lehden perusilme on ollut sama jo kymmenkunta vuotta, oli aika tehdä uudistus, jonka tavoitteena on parempi luettavuus ja eloisampi, selkeämpi taitto. Myös itse lehden nimi on saanut uuden kirjoitusasun. Toimituksellisen tekstin fontti (leipäteksti) on vaihtunut, mutta ero entiseen on melko pieni. Tekstikoko on kuitenkin aavistuksen suurempi, ja kirjasimen muoto on hieman aiempaa pehmeämpi ja vahvempi. Myös otsikoiden kirjasintyyppi on uusi, entistä selkeälinjaisempi. Hyviä lukuhetkiä uudistuneen Johannekselaisen parissa!

Aineiston toimittaminen

Aineiston toimittamiseen on käytettävissä useita eri vaihtoehtoja. Mieluiten otamme vastaan valmiiksi sähköiseen muotoon tehtyä aineistoa eli sähköpostilla tai levykkeillä toimitettua, mutta kaikki perinteiset menettelytavat ovat edelleen myös käytössä.

Sähköpostilla aineiston voi toimittaa osoitteeseen hannu.rastas@dlc.fi tai marjatta.haltia@kolumbus.fi. Levykkeet ja paperilla olevan aineiston voit lähettää osoitteella: tai voit toimittaa sen seuran toimistoon Piikkiöön: Johannekselainen, Myllytie 1, 21500 Piikkiö.

Pyydämme toimittamaan aineiston seuraavasti:

Seuraava numero ilmestyy maalis-huhtikuun vaihteessa. Aineiston toimittaminen viimeistään 21.3.2015 mennessä (painopv 31.3.).

Lehti lähtee jakeluun suoraan kirjapainosta. Osa tilaajista saa sen jo painopäivää seuraavana päivänä ja kaikki kotimaan tilaajat viimeistään kolmantena arkipäivänä painopäivän jälkeen. Jos aineiston toimittamisesta on kysyttävää tai ilmenee häiriöitä jakeluaikataulussa, ottakaa yhteyttä lehtitoimikunnan jäseniin.

Lehtitoimikunta

Kuolleita

Jouko Törni kuoli 23.1.2015 Turussa. Hän oli syntynyt 28.7.1931 Johanneksessa. Kiitollisuudella muistavat Aune, Teija ja Jussi, Aija, Jari ja Ville, sisaret ja veli sekä muut sukulaiset ja ystävät. Siunattu Piikkiön kirkossa 14.2.2015.

Rauno Johannes Karhu kuoli 23.12.2014 Kaarinassa. Hän oli syntynyt 15.7.1937 Johanneksessa. Kaivaten muistavat siskot ja veljet perheineen sekä muut sukulaiset ja ystävät. Siunattu hiljaisuudessa.

Merkkipäiviä

95 vuotta

11.3.2015 Littoisissa **Vieno Katajainen** o.s. **Pyökäri** Revonsaaren Pyökäriiltä. Kiitollisina korkean iän saavuttaneesta rakkaasta äidistämme me lapset, lastenlapset ja lastenlastenlapset toivotamme hänelle onnea ja Korkeimman siunausta.

”Muuttuvassa maailmassa
jotain on myös pysyvää.
Äidin kuva sydämessä
aina mieltä lämmittää.
Hoivaa, sekä rakkautta
paljon äiti annoit.
Varttuneenkin lapsen vuoksi
aina huolta kannoit.
Kaiken teit sä parhaaksemme
siitä lämmin kiitoksemme.”

Kiitokset

Lämmin kiitokseni teille kaikille, jotka muistitte ja mukana olollanne teitte merkkipäivästäni minulle ikimuistoisen.

– Taimi Toivonen –

Hartauskirjoitus

Usko, toivo rakkaus. Siinä sanakolmikko, jonka jokainen sana on täynnä kosketavaa merkitystä. Ilman toivoa emme jaksaisi päivääkään. Edes pieni pilkahdus toivoa tarvitaan, että jaksamme elää läpi arkisten päivien: Huomenna joku tulee, pian aurinko paistaa, kohta tulee kevät, päivä pitenee, kyllä tämä tästä. Ilman rakkautta taas maailma sortuisi vihaan ja väkivaltaan. Missä viha leimahtaa, on ollut puutetta rakkaudesta, ehdottomasta hyväksynnästä, välittämisestä. Rohkea ei ole se, joka antautuu vihan valtaan ja kostaa koetut vääryydet ja hirmuteot, vaan se joka uskaltaa kohdata omat sisäiset pimeät voimansa, katsoa niitä rehellisesti ja myöntää, että tämä, mitä minussa on, on pahaa ja tuhoisaa.

Kolmikon sanoista usko on vaikein. Usko on jokapäiväistä ja tavallista mutta myös jotain, mitä on vaikea ymmärtää, kun lähestytään uskonnon aluetta. Usko on lähellä luottamusta. Kun luotan johonkukin, minä myös uskon, että hän selviytyy. Uskossa on mukana paljon toivoa. Uskon, että ensi kesänä remontti valmistuu. Olen toiveikas. Jos joku sanoisi: en usko, että pystytte siihen, minä varmasti loukkaantuisin. Olisi kohtuutonta, että uskonni ja toivoni murskattaisiin toisen uskolla, joka perustuisi hänen omiin ajatuksiinsa ja kokemuksiinsa, ei minun.

Uskonnollinen usko on kuin puut ja kasvit Suomen luonnossa. On puistikoi-ta, puistoja, retkeilyalue, metsä, koko luonto kasveineen ja eläimineen. Voimme olla katsomatta ja näkemättä ja kävellä kivisiä katuja loputtomiin menemättä koskaan puistoon. Ehkä keväisin kuitenkin, nostamme katseemme ja näemme hiirenkorvalla olevan puun. Silloin uskomme, että kevät tulee. Useimpien sielun sopukoissa on jonkinlaista uskoa, kuin maassa, joka on täynnä uinuvia siemeniä. Kuiva hiekkaerämaakin on siemeniä tulvillaan. Kun jumalallisen rakkauden sade lankeaa maahan, siemenet heräävät eloon ja maa kukkii. Jeesuksen syntyessä tämä sade lankeaa maahan valtavana virtana.

– Kaija Pispä –

Kirjoittaja on kirjailija Ylöjärveltä
Lähde: www.evl.fi

Virpoi, varpoi,
luoreeks, terveeks,
tulevaks ruuveks.
Luppaat sie,
luppaat sie miul
munan sai kanan?

Palmusunnuntai
29.3.2015

Tapahtumakalenteri

2015

MAALISKUU

2.3.

Porin seudun johannekselaiset kokoontuvat klo 18.00 ravintola Liisanpuiston Krouvari-kabinetissa Liisankatu 20.

14.3.

Vaahtola-Rokkala-Riionsaari kevätta-paaminen klo 13 Johannes-Seuran toimistolla Myllytie 1, Piikkiö

21.3.

Uuraalaiset ry:n 50- ja Uuraan saariston säätiön 45-vuotisjuhla klo 12 alkaen Karjalatalon juhlasalissa Käpylänkuja 1, Helsinki

21.3.

Perinnekäsityökerho klo 10 alkaen Johannes-Seuran toimistolla Myllytie 1, Piikkiö

22.3.

Littoisten Karjalaiset ry:n kevätkokous klo 13 Ritva ja Seppo Santasella Paaskalliontie 3 a 2, Rusko. Kokouksen jälkeen tupailta.

29.3.

Karhulalaisten keväinen haastelutuokio klo 13 Liedon kunnantalolla.

HUHTIKUU

11.4.

Johannes-Seura ry:n sääntömääräinen kevätkokous klo 13 seuran toimistolla Myllytie 1, Piikkiö

13.4.

Porin seudun johannekselaiset kokoontuvat klo 18.00 ravintola Liisanpuiston Krouvari-kabinetissa Liisankatu 20.

25.4.

Päätilän koulupiiriläisten kevättapaaminen klo 13 Littoisten monitoimitalolla.

TOUKOKUU

4.5.

Porin seudun johannekselaiset koontuvat klo 18.00 ravintola Liisanpuiston Krouvari-kabinetissa Liisankatu 20.

29.-31.5.

Johannes-Seuran kotiseutumatka Vaahtola, Rokkala, Kukkola, Kajjala, Koskijärvi, Karhula, Tikkala, Huunon-, Revon- ja Haltiansaari. Majoitus hotelli Lokki, Johannes.

HEINÄKUU

25.7.

Johannesjuhlat Liedossa.

Johannes-Seuran toimiston aukioloajat

LA 7.3.	10 - 15
KE 11.3.	12 - 17
KE 18.3.	12 - 17
LA 21.3.	10 - 15
KE 25.3.	12 - 17
KE 1.4.	12 - 17
LA 4.4.	10 - 15
KE 15.4.	12 - 17
LA 18.4.	10 - 15
KE 22.4.	12 - 17
KE 29.4.	12 - 17

Kunniajäsentä muistaen

Joulun edellä saimme suruviestin Johannes-Seuran kunniajäsenen Jouko Kolin menehtymisestä. Hänen elämänsä voi kuvata kaikin tavoin aktiiviseksi, yhtä lailla oman ammattitoiminnan alalla kuin karjalaisessa perinnetyössä, sotaveteraanitoiminnassa tai kotikunnan riennoissa.

Jouko Koli oli monipuolisesti verkostoitunut jo aikana, jolloin tällaisesta termistä ei enempää puhuttu. Se verkostoituminen oli henkilökohtaista yhteydenpitoa, mukanaoloa ja aktiivista oman panoksen antamista.

Johannekselaisessa perinnetyössä hänen osallistumisensa painopiste on ollut Karhulan kyläyhteisössä. Se alkoi tietysti jo lapsuusvuosien kokemuksista. Vuonna 1926 syntyneenä hän ehti nähdä kotikylänsä kehityksen ja ottaa siihen itsekin osaa. Karhulan Nuorisoseura Kasvi piti osaltaan yhteyksiä yllä 1960-luvulle asti. Sen jälkeen kyläkokoukset, muistelmakirjoitukset, kirjahankkeet ja kotikylämatkat saivat Joukosta omistautuneen osallistujan. Pitäjälehtemmeikin pääsi nauttimaan näistä muistelmista ja ajankohtaiskuvauksista.

Johannes-Seuran johdokunnan jäsenenä hän toimi vuodesta 1994 alkaen noin vuosikymmenen ajan, valtaosan siitä samalla seuran varapuheenjohtajana. Niinä vuosina hän antoi vahvan panoksensa muistomerkkihankkeisiin Johanneksessa. Karjalan Liiton kultaisen ansiomerkin hän sai vuonna 2001 ja seuran kunniajäseneksi kutsun keväällä 2004.

Jouko Koli edusti nuorinta ikäluokkaa, joka asevelvollisena

osallistuminen Sotavainajien muiston vaalimisyhdistyksen työhön. Se on ollut maastotyötä vanhoilla taistelupaikoilla, joilta on etsitty sodan uhreja tunnistettavaksi ja siirrettäväksi kotiseudun multiin.

Lieto-Seura on palkinnut Hanna ja Jouko Kolin heidän panoksestaan paikallisen ympäristön kehittämisessä. Sitä myötä löytyvätkin kaikki perusteet kääntää katse Liedon Mahlion kylään. Siellä Hanna ja Jouko Kolin koti on ollut kestätyksineen auki johannekselaisille tai muille ystäville olivatpa kyseessä kokoukset, muisteluillat tai vuosikymmenten mittaan monet omat merkki-päivät. Niiden tapaamisten tunnelmat eivät osallistujilta unohdu.

– Hannu Rastas –

Hanna ja Jouko Koli paikallisessa vastaanottoseremoniassa kesällä 1999. Kuvan tilaisuus liittyy uuden hautausmaan ja sankarihaudan muistomerkin paljastusmatkaan. Jouko Koli oli aktiivisesti mukana muistomerkin valmistelutyössä.

Kalevala 180 vuotta

Tänä vuonna vietetään Kalevalan 180-vuotisjuhlaa laskettuna ns. Vanhan Kalevalan ilmestymisestä 1835. Vuonna 1849 valmistui laajennettu laitos, ns. Uusi Kalevala.

Tämä merkittävä ja merkillinen teos on paitsi kansalliseepos eli nimettömien kansanihmisten laulamien runojen koelma myös Elias Lönnrotin suurtyö. Hän yhdisteli eri runoja luodakseen juoneltaan yhtenäisen eepoksen: sepitti siis sopivia säkeitä runojen väliin. Kalevalan aineksina olivat eepiset eli kertovat runot. Tunnelma- eli lyyriset runot Lönnrot kokosi Kanteletar-teokseen.

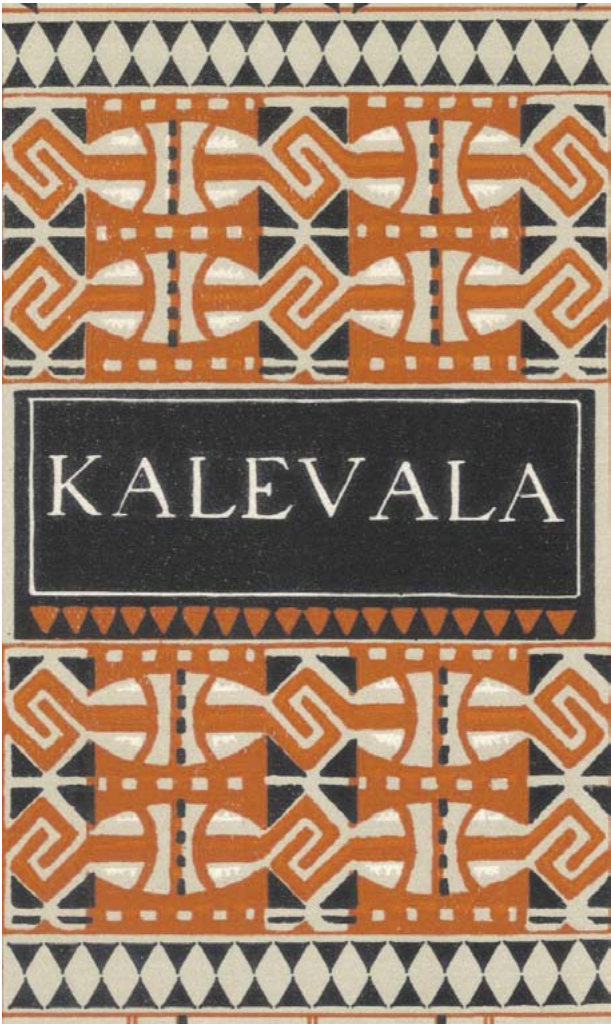
Mieleni minun tekevi, aivoni ajattelevi / lähteäni laulamahan

Miten kummassa säilyi valtava runo-aarteisto ajalta, jolloin ei vielä ollut kirjoitettua kieltä? Tämä muinaisten aikojen ns. kirjoittamaton kirjallisuus pysyi elinvoimaisena runomittansa avulla. Vanhan polven laulamien laulujen runomitta, nelipolvinen trokee – joka säkeessä 8 tavua, joissa painollinen ja painoton tavu vuorottelevat – auttoi runojen muistamista. Samaa tukivat lisäksi alkusointu ja kerto (saman asian sanominen toisin sanoin): ”Vilu mulle virttä virkkoi, sae saatte-li runoja. / Virttä toista tuulet toivat, meren aaltoiset ajoivat. / Linnut liiteli sanoja, puien latvat lausehia. / Ne minä kerälle käärin, sovittelin sommelolle.”

Karjalaissyntyiselle lukijalle Kalevalan teksti on helpompi ymmärtää kuin länsimurteen puhujalle, koska siinä on runsaasti itämurteisia sanoja ja muotoja. Vanhat runot olivat niiden keräämisai-koihin 1700- ja 1800-luvulla jo unoh-tuneet Länsi-Suomesta, mutta idässä, Vienan Karjalassa ja Aunuksessa, niitä vielä lauloivat arhippapttuset, vaassilakieleväiset ynnä muut sanataiturit.

Arkielämän kuvausta

Kalevalassa pääsee tutustumaan muinaissuomalaisten elämään arkiaska-reiden kuvausten kautta: kastiviljelys, saippuan valmistus, kalastaminen, karhunpeijaiset, kankaan kutominen, oluen paneminen, lihakeiton keittäminen, sepän työt, tautien parantaminen loit-sujen avulla esitetään havainnollisesti-.

Kun vilja ei idä – ”ei kasva Kalevan kaura ilman maan alistamatta, / ilman kasken kaatamatta, tuon tulella polttamatta”- Väinämöinen teettää kirveen, kaataa puut, saa ilman linnun iskemään tulen niihin, ja niin hän pääsee kylvämään siemenet. Väkevä loitsu kasvattakoon viljan: ”Nouse maa makoamasta, Luojan nurmi nukkumasta! / Pane korret kort-

tumahan sekä varret varttumahan!” Ukko ylijumalan avulla saadaan riittävästi sadetta, ja niin ohra kasvaa ”tähkät kuuella taholla, korret kolmisolmuisenä”. Pohjolan neidon ja Ilmarisen häävalmisteluissa ”Pohjolan emäntä - - koki vettä suuren korvon, uuen puisen puo-lellensa, / siihen ohria oloksi ja paljo humalan päitä. / Alkoi keitteä olutta,

väkevettä väännätellä”. Juoman valmistuttua ”pantihin olut punainen, kalja kaunis käytettiin / maan alle makoamahan kivisessä kellarissa,/ tammissa tynnyrissä, tapin vaskisen takana”. Ruoaksi emäntä ”leipoi siitä leivät suuret, suuret talkkunat taputti / hyvän rahva-han varaksi, joukon suuren syötäväksi”.

dostavat kokonaisen Suomen Kansan Vanhat Runot -julkaisun sidoksen.

Suomen Kansan Vanhat Runot-kokoelma

SKVR on digitoitu kokonaisuudessaan. Digitaalisen SKVR:n käyttöä varten on kehitetty vapaasti käytettävissä oleva tietokanta, joka sisältää teoksen runo-tekstit mahdollisimman tarkasti pai-

netun julkaisun mukaisessa muodossa. Tietokanta sisältää koko SKVR:n, yhteensä 89 247 runotekstiä.

Johannes-haulla löytyy 24 runoa, joista varhaisin on T Hahlin 1870-luvulla kirjaama ”Kammiolla istuja”: *Likka istuu kammiossa,/itkee ja huokaa,/näki isänsä kävelevän/pitkin meren rantaa.*

Lähde: Suomalaisen Kirjallisuuden Seura, <http://www.finlit.fi/>

..... Talvisota Karhulan lohkolla

Marjapellonmäki kesti jatkuvan tykkitulen ja monet hyökkäykset.

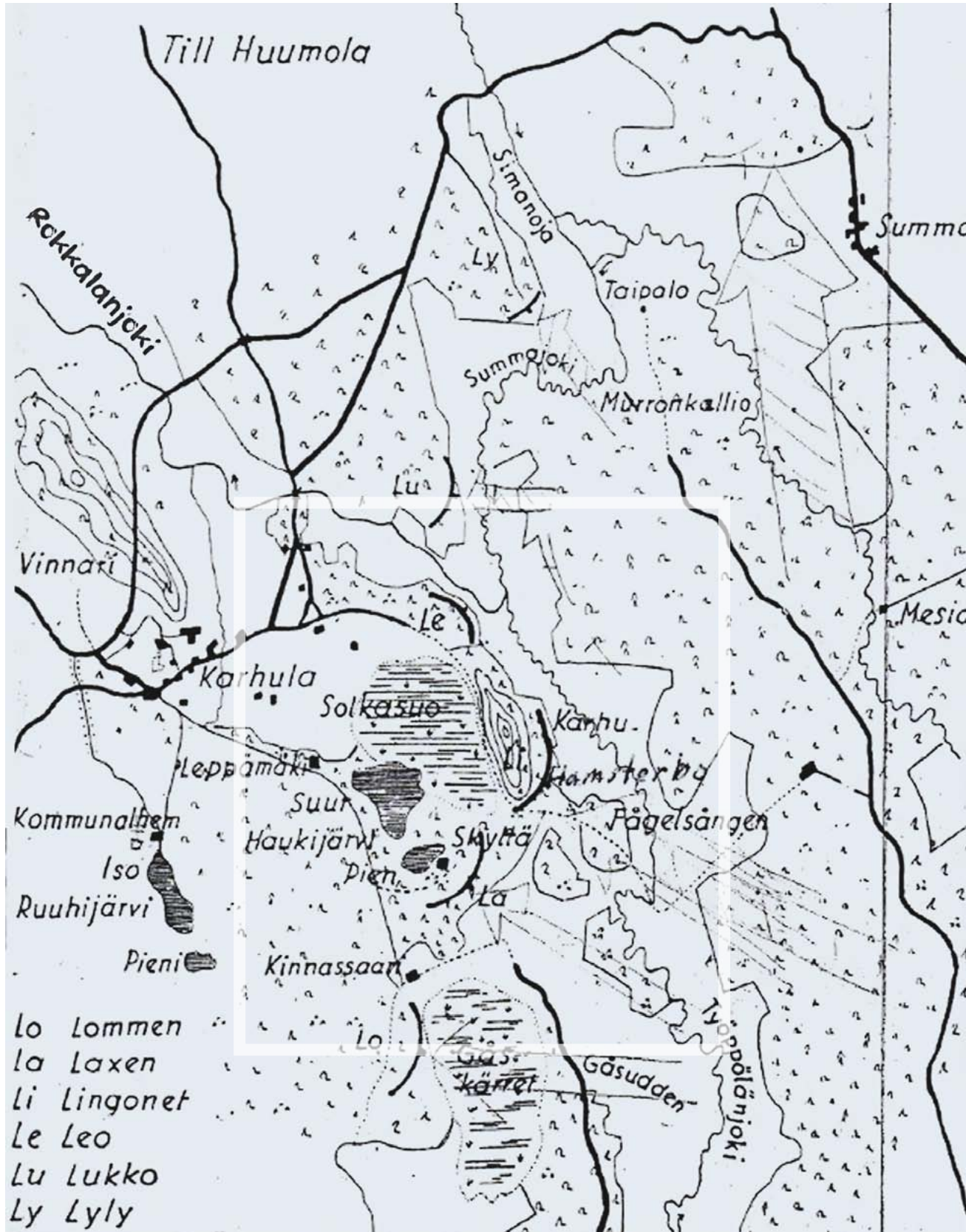
Karhulan kylän laidalla olevan Marjapellonmäen vaiheista talvisodassa ovat tässä lehdessä aikaisemmin kirjoittaneet ainakin **Jouko Koli** (1995) ja **Armas Sailola** (2000). Marjapellonmäestä on kirjoitettu myös kirjassa ”Karhula kotikylä Karjalassa” (Jouko Koli 1997), Karhulan **Skyttien** sukukirjassa ”Kylä-ojan takana” (**Esa Pitkänen** 2005) ja Skytän Sanomissa (Tuula Lind 2010). Nyt kun talvisodasta on kulunut 75 vuotta, kannattanee vielä kerrata, mitä Karhulassa ja eritoten Marjapellonmäellä tuolloin tapahtui.

Marjapellonmäki on Karhulan kylän itälaidalla sijaitseva, luoteesta kaakkoon kulkeva noin puolitoista kilometriä pitkä, metsää kasvava harju. Sen korkein kohta on 38 m merenpinnan yläpuolella. Se nousee 15–20 metriä mäen itäpuolella Työppölänjoen varrella olevien peltojen yläpuolelle. Harjun rinne kaakkoon ja itään on loiva. Länsirinne Solkansuon puolelle on suhteellisen jyrkkä ja tarjoaa siten suojaa sekä tykistön että jalkaväkiaseiden tulitusta vastaan.

Marjapellonmäki oli osa Karhulan kautta kulkevaa pääpuolustuslinjaa, jota myöhemmin alettiin kutsua Mannerheim-linjaksi. Se alkoi Suomenlahdelta Kyrönniemen lahdesta, kulki Kuolemajärveltä Karhulaan ja jatkui sieltä Summan kautta Muolaanjärveen, Oravaniemen kohdalla Vuokseen ja Vuoksea ja Suvantoa pitkin Laatokan rannalle Taipaleelle. Sitä oli alettu suunnitella ja verkkaiseen tahtiin rakentaa jo 1920-luvun alkuvuosina. Pitkän keskeytyksen jälkeen töitä jatkettiin työttömyystöinä lamavuonna 1931. Tällöin ryhdyttiin rakentamaan aikaisemmin tehtyjen pienten kasmattien sijasta kookkaita, betonista ja panssariteräksistä tehtäviä bunkkereita. Muutamia vanhoja konekiväärikasematteja oli Karhulassakin Mäkelänmäellä. Vuoden 1934 jälkeen rakentaminen hiljeni. Vuosina 1936 - 1937 tehtiin muutama uusi bunkkeri (mm. kaksi Summan lohkolle). Maailmanpoliittisen tilanteen kärjistyminen 1938 vauhditti Mannerheim-linjan rakentamista. Summalle rakennettiin nyt entistä suuremmat bunkkerit ”Peltola ja ”Miljoonalinna”.

Myös Marjapellonmäkeä alettiin linnoittaa vapaaehtoisin voimin keväällä 1939. Pääosa rakentajista asui nuorisoseuran talossa, mutta myös kylän muihin taloihin oli majoitettu linnoittajia. Huomattava osa heistä oli Uudenmaan ruotsinkielisiltä alueilta. Heidän muonituksestaan huolehtivat paikalliset lotat. Myös Karhulan suojeluskunta oli vahvasti mukana toiminnassa. Marjapellonmäen itäpuolelle rakennettiin järeistä, runsaan metrin korkuisista kivilohkareista panssarieste ja piikkilankaesteitä. Kivet lohkottiin isoista irtokivistä, sillä kalliota ei alueella ollut näkyvissä. Takarinteeseen tehtiin neljä majoituskorsua. Varsinaiset puolustusasemat suunniteltiin mäen itäpuolelle Työppölänjoen varrella olevan peltoaukean reunaan. Ne olivat sodan alkaessa vielä pahasti keskeneräisiä: mm. tukikohtien ja majoituskorsujen väliset yhdyshaudat puuttuivat, ja konekivääripesäkkeiden ampumasektorit olivat avaamatta. Mannerheim-linja oli monessa kohdin totta vain paperilla.

Marjapellonmäki kuului talvisodassa Karhulan rintamalohkoon, jonka leveys oli noin 5 km. Se alkoi etelässä Hanhiojan suon kohdalta ja kulki Kinnassaaren ja Marjapellonmäen itäpuolelta Rokkalanjokeen. Siitä eteenpäin Summan kylään asti ulottuva alue nimettiin Suokannan lohkoksi.

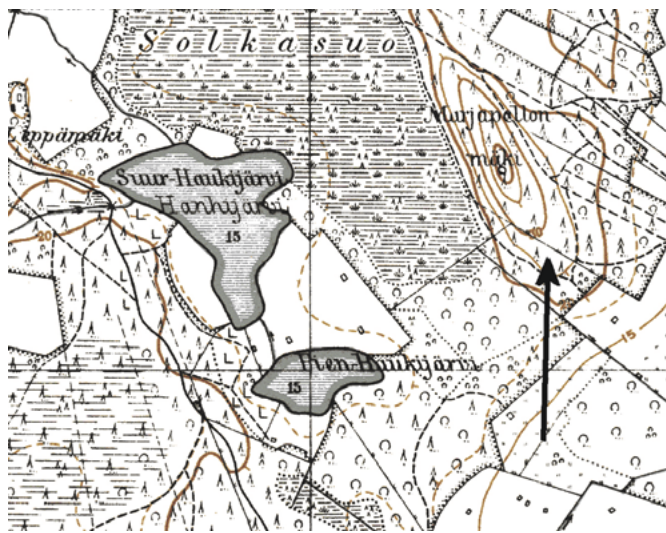

Karhulan lohkon puolustusasemat. • Allaoleva kartta: Karjalan kartat, Maanmittauslaitos ja Topografikunta 2009.

Karhulan kylän evakuointi aloitettiin jo joulukuun 3. päivänä. Kylä tyhjentyi päivässä. Kyläläisistä sinne jäi vain muutamia lottia ja suojeluskuntalaisia auttamaan joukkojen muonituksessa ja hoitamaan **Vilho Rainingon** johtamana ilmaluovontaa Mäkelänmäellä.

Karhulan puolustusasemat miehitti ensiksi Jalkaväkirykmentti 12. Se siirrettiin joulukuun puolivälissä Koivistolle, ja tilalle tuli Uudenmaan ruotsinkielisistä koottu JR 10, jota komensi ensin evl. **Runar Lilius** ja myöhemmin majuri **Wiberg**.

Rykmentti miehitti rintamalohkon 16.12.1939. Rykmentin 1. pataljoonan komentopaikka ja päätukikohta Lingonet (Puolukka) oli Marjapellonmäellä. Mäen etureunaan muodostettiin kolme puolustusasemaa: pohjoisessa Karhu, keskellä Hamsterbo ja etelässä Sudenpesä. Kartoissa ne yleensä esiintyvät ruotsinkielisillä nimillä Björniden, Hamsterbo ja Varrglyan. Karhun pohjoispuolella Sailolasta itään oli vielä tukikohta Leo. Näiden lisäksi Työppölänjoen länsipuolella peltoaukeaman takana olevaan metsäsaarekkeeseen sijoitettiin eteen työnnetty tukipiste, Linnunlaulu

(Fågelsongen). Puolustusaseman miehityksenä oli yleensä 1-2 joukkuetta ja pari kolme kone- ja pikakivääriryhmää. Lisäksi mäellä oli kevyt kranaatinheitinkomppania, tykistön tulenjohtoryhmä ja mäen molemmissa päissä panssarintorjuntatykki. Karhulan alueen naapurissa olivat vielä Rokkalanjoen takana puolustusasemat Lukko ja Lyly. Ne kuuluivat Suokannan lohkoksi, joka rajoittui toiselta sivustaltaan Summaan. Lukon ja Lylyn miehitti JR 8. Suokannan lohkolle olleet joukot selvisivät sodasta hiukan naapuritaivastaan Summaan. Lukon ja Lylyn joukot selvisivät sodasta hiukan naapuritaivastaan Summaan. Lukon ja Lylyn joukot selvisivät sodasta hiukan naapuritaivastaan Summaan.

vahvistuksena **Juho Skytän** talon lähellä tulenjohtoryhmä ja ps-tykki. Tulitukena Karhulan lohkolle oli Tuusulasta lähtenyt Kenttätukikistirykmentti 4:n ensimmäinen patteristo (1/KTR 4). Myös rykmentin kolmas patteristo pystyi ampumaan Karhulan lohkolle. Tykistöltä saatu tulituki auttoi hyökkäysten torjunnassa, mutta ammuspula rajoitti tuntuvasti tykistön tehokasta hyväksikäyttöä.

Jo viikon kuluttua sodan alkamisesta ensimmäiset viholliset nähtiin Työppölänjoen takana. Ensimmäisen ankan tykistökeskityksen Marjapellonmäki sai 14.12. Vihollinen pystyi ampumaan mäelle jopa 60 patterilla.

Ensimmäinen taistelukosketus viholliseen saatiin joulukuun 17. päivänä, jolloin se yritti tunkeutua Linnunlauluun, joka sittemmin vaihtoi omistajaa useaan kertaan. Pari päivää myöhemmin siitä kuitenkin katsottiin viisaaksi luopua, sillä sen huoltaminen peltoaukean yli osoittautui mahdottomaksi.

Summan seudulle koottujen, huomattavien vihollisvoimien saartamiseksi aloitti läntisellä Kannaksella ollut 2. armeijakunta laajan hyökkäyksen aikaisin aamulla 23.12. Idässä Munasuo ja Muolaanjärven välistä hyökkäsi 1. divisioona. Karhulan lohkolta hyökkäsivät 6. divisioonan yksiköt JR 17 Rokkalanjoen pohjoispuolelta ja JR 22 Marjapellonmäen ja Kinnassaaren välistä. Hyökkäys jouduttiin iltapäivällä keskeyttämään tavoitteita saavuttamatta. Syynä epäonnistumiseen oli joukkojen ja päällystön tottumattomuus, viestiyhteyksien toimimattomuus ja vihollisen yllättävän kova vastarinta. Omat tappiot olivat kaatuneina, haavoittuneina ja kadonneina yli 1300 miestä. Vihollinenkin kärsi siinä määrin, että se keskeytti hyökkäyksensä ja ryhtyi keräämään huomattavia lisävoimia rintamalle.

Sekä puolustajia että hyökkääjiä räsittivät joulukuun puolivälissä alkaneet kovat pakkaset. Pahimmillaan lämpömittari laski alle -40°. Mitattiinpa 17.12. Marjapellonmäen tulenjohtopaikalla jopa -51° C. Pakkasesta oli hyökkääjille hyötyäkin. Panssarit pystyivät vaivatta ylittämään suot ja vesistöt. Karhulankaan kohdalla Työppölänjoki ei siten muodostanut puolustajan toivomaa panssariestettä, vaan vihollisen hyökkäysvaunut pääsivät vaivatta suomalaisten puolustusasemien eteen ja myöhemmin sisäänkin tehtyään ampuamalla aukkoja panssariesteisiin.

Heti joulun jälkeen Marjapellonmäki joutui jatkuvan tykkitulen kohteeksi. Pahimpina päivinä siihen ja Solkansuohon upposi jopa 5000 tykinammusta, joista järeimmät olivat 6 - 8 - tuumaisia. Takarinteen korusut olivat aika hyvin tykkituloelta suojassa, mutta lentopommitukset osuivat mäen takarinteeseenkin. Tulitus tuhosi pian koko puuston, mikä teki eturinteessä liikkumisen ja yhteyden pidon tukiasemiin valoisaa aikaa miltei mahdottomaksi. Huoltoteitä oli mahdollista käyttää vain pimeän aikana. Puolustajien käytettävissä oli konekiväärien lisäksi vain kolme panssarintorjuntatykkiä. Niiden toiminta oli kuitenkin tehokasta: parhaana päivänä saatiin tuhoutua peräti 17 vihollisvaunua, niistä viisi aivan Karhun eteen. Asemiin tunkeutuneita panssareita tuhoitti myös polttopulloilla ja kasapanoksilla. Tässä työssä kunnostautui erityisesti Kinnassaareissa joukkueenjohtajana toiminut vänrikki **Gunnar Höckert**, Berliinin olympialaisten 5000 metrin juoksun kultamitalimies. Hän menetti henkensä 12.2. tykinammuksen osuttua konekivääripesäkkeeseen. Suomalaisilakin oli kenttätukistoa, joka ampui tarkasti mutta kärsi pahaa ammusten puutetta, joten tulitukea saatiin vain niukasti. Pahimmillaan tulenjohtajalle voitiin luvata vain kolme ammusta. Tulenjohtoon yhteys tukiasemiin oli radion varassa, mutta kranaatit hajotivat yleensä jo aamusta yöllä korjatut puhelin yhteydet.

Tammikuu oli koko rintamalla rauhallisempaa aikaa. Tosin vihollinen tervehti Marjapellonmäen puolustajia joka aamu parin tunnin tykistökeskityksellä ja jatkoi häiriötulta harvaksen koko päivän. Puolustajat rakensivat ja lujittivat korsuja. Ne tarjosivatkin varsin

hyvän suojan tykkituloelta; vihollinen onnistui tuhoamaan vain yhden pienen mäen harjalla olleen kevytrakenteisen tykistön tähytyskorsun, jossa sillä hetkellä ei ollut miehitystä. Eturinteellä yhdyshautojen kaivaminen oli vaarallista, sillä puuston tuhouduttua sinne oli vihollisasemista suora näköyhteys. Samasta syystä yhteydenpito harjun etureunassa olleisiin puolustusasemiin, etenkin Karhuun oli päiväsaikaan vaikeaa. Tykistötuli kuitenkin jauhtoi vähitellen suomalaisten puolustusasemat pelkiksi pommikuopiksi, joista kone- ja pikakiväärisesäkkeet oli helppo havaita. Toki niitä pyrittiin hämään ja pimeän aikana parantelemaan. Onneksi suurin osa vihollisen tykistön ammuksista putosi Marjapellonmäen takana olevaan Solkansuohon, johon ne upposivat syvälle turpeeseen eivätkä aiheuttaneet juurikaan tuhoa. Siellä niitä lieenee vieläkin tuhansia.

Helmikuun alussa tykistö ryhtyi ilmavoimien tukemana entistä ankarammin heikentämään suomalaisten asemia. Helmikuun 4. päivänä puolustajat saivat niskaansa seitsemän tunnin tykistökese-

kityksen (yli 5000 ammusta). Panssarien tukemana hyökkääjät pääsivät Karhuun. Suomalaisten panssarintorjuntatykit ja kasapanokset tuhosivat suurimman osan panssareista, jolloin hyökkääjät perääntyivät ja asema jäi suomalaisille. Neuvostojoukot käyttivät näissä taisteluissa myös liekinheitinvaunuja, jotka asemaan tunkeuduttuaan puhdistivat juoksuhautoja 20 – 30 metrin päähän ulottuvalla tulenliekillä. Onneksi nämä vaunut olivat kuitenkin suhteellisen helposti tuhottavissa.

Kiivaat taistelut alkoivat Marjapellonmäellä helmikuun 9. päivänä. Kovan tykistövalmistelun jälkeen vihollinen hyökkäsi panssareiden tukemana. Hyökkäyksen pääpaino kohdistui Karhuun. Iltapäivällä siitä oli luovuttava. Tukikohta oli ammuttu täysin hajalle. Jäljellä oli vain muutama pommikuopissa taisteleva puolustaja. Seuraavana yönä suomalaiset yrittivät kaksi kertaa vallata asemaa takaisin. Molemmilla kerroilla onnistuttiin tunkeutumaan asemaan, jossa käytiin pimeässä kii-vas taistelu usein mies miestä vastaan. Asemaa ei kuitenkaan pystytty saa-

maan kokonaan haltuun. Ammusten loppuminen ja väsymys pakottivat perääntymään ja jättämään asema viholliselle. Vielä seuraavana päivänä tehtiin kahden komppanian voimin uusi yritys Karhun takaisin valtaamiseksi. Sekään ei johtanut toivottuun tulokseen. Karhu jäi vihollisille. Paljaaksi ammutussa, pommikuoppia täynnä olevassa rinteessä aseman huoltaminenkin olisi kovassa tykkituloessa tullut liian kalliiksi.

Marjapellonmäen eteläpuolella 9. päivän hyökkäys pystyttiin torjumaan oman tykistön turvin. Vihollinen menetti kaikki hyökkäykseen osallistuneet 15 panssarivaunua, joista yksi saatiin ehjänä sotasaa-liksi. Marjapellonmäelle vihollinen ei kuitenkaan päässyt. Se yritti uudelleen 11.2., nyt kovimmin Kinnassaaren suunnalla. Vihollinen saikin aikaan pienen murron mutta ajettiin takaisin. Se yritti 13.2. uudelleen Marjapellonmäen valtausta mutta torjuttiin tällä kertaa oman tykistön ja kranaatinheittimien tarkalla tulella. Ammuksia kului kaiketi liikaa, koska tykistön tulenjohtaja sai esimiehiltään ankarat nuhteen ammusten tuhlaamisesta.

Seuraavana päivänä vihollinen yritti uudelleen päästä Marjapellonmäkeen. Tälläkin kertaa hyökkäys torjuttiin ja hyökkääjä kärsi suuria tappioita ja menetti useita panssarivaunuja. Mäen eteläpuolella oli tuhottuna niin paljon vihollistankkeja, että suomalaiset nimitivät paikkaa tankkipuistoksi.

Samanaikaisesti kuin Karhulassa neuvostojoukot olivat aloittaneet suurhyökkäyksen leveällä rintamalla Hatjalahdelta Vuokseen. Se johti 15.2. Mannerheim-linjan murtumiseen Summan itäpuolella Lähteen lohkolle. Kun vastahyökkäyksillä aukkoa ei saatu tukitaksi, pelättiin Summan länsipuolella olevien joukkojen joutuvan saarroksiin. Puolustuslinja päätettiin oikaista, ja Karhulaa puolustaneet joukot määrättiin 15.2. vetäytymään Sommeen. Vetäytyminen aloitettiin seuraavana päivänä illansuussa. Linjoista onnistuttiin irtautumaan naapurin huomauttamatta. Se tulittikin vuorokauden ajan tyhjiä asemia.

Karhulassa taistellut JR 10 menetti 916 miestä, joista 35 oli upseereita, ja muut Karhulassa taistelleet suomalai-

set yksiköt noin 200 miestä. Vihollisen tappioista ei ole tarkkaa tietoa, mutta ne olivat joka tapauksessa tuhansia. Neuvostosotilaiden joukkohautoja on siellä vieläkin nähtävissä, ja nykyasukkaat käyttävätkin mäestä nimeä ”Sobka smerti” (Kuolemankukkula).

Suomalaisia kaatuneita etsinyt partio pystytti syyskuussa 1942 mäelle koivuristin, joka näkyi lakeaksi ammutulta Marjapellonmäeltä koko Karhulan kylään.

Nykyinen puuristi on vuodelta 1993. Sen pystyttivät JR 10 -kilta ja entiset karhulalaiset. Heidän toimestaan tehtiin myös mäelle tie. Ristin vieressä olevaan laattaan on kaiverrettu suomeksi, ruotsiksi ja venäjäksi: ”Tällä paikalla taisteleiden sotilaiden muistolle.”

– Kyösti Raininko –

Teksti perustuu paljolti Antti Kolilta saatuihin aineistoon (mm. JR 10:n ja PPP 5:n sotapäiväkirjat). Valokuvat ovat viimeistä kuvaa lukuunottamatta hänen kokoelmastaan.

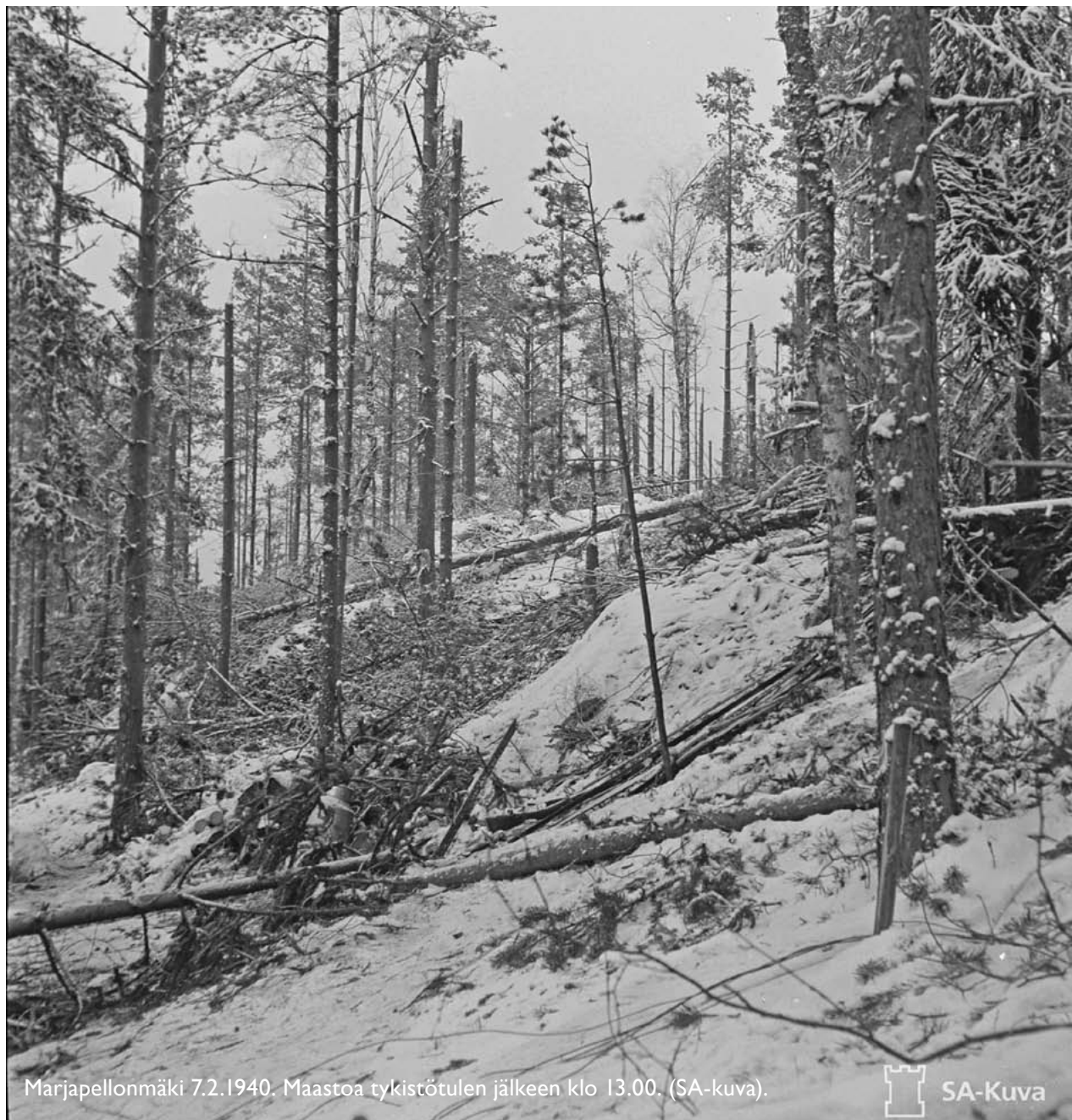
Puuristi on pystytetty 1942. Pastori Bäcksbacka pitää hartaushetken.

Uusi muistoristi ja -laatta paljastettiin elokuussa 1993.

JR 10:n edustajat laskemassa seppelettä paljastustilaisuudessa, oikealla Antti Koli, yksi hankkeen puuhämiehistä.

Marjapellonmäki 7.2.1940. Maastoa tykistötulen jälkeen klo 13.00. (SA-kuva).

Hackmanin lipun alla – Fregatin pisin matka

Tämä Hackmanin laivaston historiassa ikuisesti muistettava purjehdus aloitettiin pakkasta ja talvea ennustavassa pohjatuudessa marraskuun 1 päivän aamunkoitteessa 1818. ”Grossfürst Alexander” ja tanskalainen laiva ”Erbprinz Christian”, joka suunnitteen samaan aikaan meni puutavaralastissa Cadiziin, olivat viimeiset alukset, jotka tänä purjehduskautena läksivät Hackmanin laskuun matkalle. Joulukuussa saavuttiin Bordeauxiin ja lasti purettiin. Tarmokas kapteeni neuvotteli ahkerasti määräyksen mukaisesta paluurahdista. Kevään ensi tuulten puhaltaessa oli määrä jälleen kääntää keula pohjoista kohti.

Ammuskelua Buenos Airesissa, vehkeilyä Valparaisossa

Jo vuosisadan ensimmäisellä vuosikymmenellä oli kaukana Espanjan eteläamerikkalaisissa siirtomaissa ruvennut kuohumaan. Buenos Airesissa ammuskeltiin, Valparaisossa vehkeiltiin, Meksikossa poltettiin ja rosvottiin. Argentinan villit gauchot ja Venezuelan lassoahittelevät llañerot alkoivat liikehtiä. Pian leimusiivat vapaussotien liekit pilvenkorkuisina yli koko Etelä-Amerikan mantereen. Bolivarista tuli kapinoitsijain kenraalikapteeni pohjoisessa. Ranskan vallankumous ja napoleonilaisuus saivat tässä kaukaisessa jättiläismaanosassa uusia ja entistä ihmeellisimpiä muotoja. Mutta Kastilian värit eivät laskeutuneet vastarinnatta. Kolumbiassa kapina kukistettiin. Meksikossa kaatui kapinoitsijain johtaja rankaisujoukkojen luodeista. Venezuelassa voitettiin itsenäisyysmiesten sotajoukot verisissä taisteluissa, ja **Bolivarin** itsensä oli pakko paeta San Domingoon. Espanja kokosi voimansa nujertaakseen perin juurin nuo kapinoitsijat. Eurooppalaisia joukkoja piti laivattaman Atlantin yli. Kaikkialta etsittiin laivoja niiden kuljettamiseen. Ja niin joutui ”Grossfürst Alexanderkin” tapahtumain pyörteisiin.

Tässä osassa palataan vielä entisen Voltairen eli Grossfürst Alexanderin kolmanteen ja pisimpään sekä värikkäimpään purjehdusmatkaan, joka sattui jo Hackmanin kaukomerilaivaston ensi vuosina. Kuka olisi voinut aavistaa, että tämä viipurilainen fregatti oli joutuva tapahtumain pyörteisiin, joiden kanssa sillä inhimillisesti katsoen ei ollut vähintäkään tekemistä.

Turhaan oli kapteeni **Appellöf** yrittänyt saada rahtia Bordeauxista. Ei Espanjastakaan onnistuttu sillä hetkellä saamaan sopivaa suolalastia.

Sen sijaan tuli Cadizin viranomaisilta tiedustelu, tahtoisiko Appellöf kuljettaa Etelä-Amerikkaan joukon espanjalaista sotaväkeä. Kaikin mahdollisin keinoin suostuteltiin, sotalaivasaattue luvattiin suojaksi. Sillä välin oli suuri liikepula puhjennut. Kurssien lasku ja vararikot olivat merkinä sen kulusta yli Euroopan mantereen. Seisaus kaikilla markkinoilla. Ei mitään mahdollisuuksia saada lähitulevaisuudessa rahtia pohjoiseen. Kapteeni Johan Appellöf oli nuori, tarmokas ja eteenpäinpyrkivä mies.

Etelä-Amerikka: siinä oli pulmallisen ajan ratkaisu. Lyhyen aikaa asiaa harkittuaan hän nosti ankkurin ja laski maaliskuun puolivälissä Cadizin satamaan.

Vakuutus järjestettiin ja vakuutusmaksu 2½ % kuukautta kohti maksettiin. Toisia kuljetuslaivoja saapui. Joukot laivattiin tykkieineen, kuormastoineen ja muonavarastoineen. Saattuesotalaivat odottivat redillä. Määräykset annettiin sinetöityihin kuoriin suljettuina laivaston päällikölle. Ne oli avattava avomerellä ja tarkempi määräpaikka sen jälkeen ilmoitettava. Heinäkuun 17 päivänä Appellöf kirjoitti viimeisen kirjeen Viipuriin, ja seuraavana päivänä nostettiin vihdoinkin ankkuri. Keula käännettiin länteen.

Timperin tilalle pestattiin sattumalta tavattu maanmies **Johan Lindquist**. Ehkäpä tämän tulokkaan seurassa nousi laivaan se näkymätön matkustaja, joka pian oli ottava varsinaisen päällikkyyden ”Grossfürst Alexanderilla”. Äänettömästi se on hiipivä riippumattosta riippumattoon, kojusta kojuun. Kansallisuudesta, iästä tai arvosta välittämättä se on valitseva uhrinsa päällystön ja miehistön keskuudesta. Myrkyllisellä kädellään se on koskettava vahdissa olevaa jungmannia iltaruskon sädehtien painuessa länteen, ja näky-

mättömänä se on seisova perämiehen selän takana hänen aamun sarastaessa mitatessaan leveysasteen. Alku on kainoja kuiskauksia, loppu hirmu kauhuja. Kauheana ja saavuttamattomana on se lopulta seisova itse komentosillalla ja heiluttava ruoskaansa yli lamaantuneen ihmisjoukon. Tämä näkymätön vieras oli Keltainen Kuume. Ja niin häipyi kuljetuslaivasto saattueineen näköpiiriin taakse. Päivät kuluivat ja neljään kuukauteen ei kuulunut mitään ”Grossfürst Alexanderista” ja sen miehistöstä. Vihdoin, aivan marraskuun lopulla, tuli kirje. Minne saattue ja espanjalainen sotaväki oli joutunut, se ei ilmene kirjeestä. Ehkä oli ensiksi käyty jossain mantereen satamassa, ehkä oli koko kuljetuslaivasto vielä koolla Havannan satamassa, jonne ”Grossfürst Alexander” oli saapunut syyskuun alussa. Laivalla vallitsi joka tapauksessa sekasorto, keltakuume raivosi sekä miehistön että päällystön keskuudessa. Keltainen varoituslippu lepattamassa raakapuussa se makasi ankkurissa ulkoredillä. Painostavaa hiljaisuutta, odotusta, sairautta ja kuolemaa. Syyskuun 26 päivänä kuoli myöskin kapteeni Johan Appellöf. Perämies ja kuusi miestä, useimmat sairaita tai toipilaita, oli enää jälellä.

Tammikuussa 1820 puhkesi kapina

”Grossfürst Alexanderin” laivakassa oli tyhjä, luottoa ei tämä tuntematon alus eikä sen kaukainen, tuntematon omistaja saanut mistään. Silloin tuli pelastus aivan odottamattomalta taholta. Toiminimi **Fischer & Dannenbergin** hahmossa se ”otti rehdisti orvon laivamme hoivaansa” ja onnistui lopuksi

hankkimaan sille uuden kapteeninkin, **Johan Georg Christopher Müllerin**, joka tietämän mukaan oli näppärä mies. Kun oli pestattu seitsemän uutta matruusia, nostettiin vihdoinkin lokakuussa ankkuri ja purjehdittiin painolastissa Cadiziin. Mutta vastoinikäymiset eivät lähestulkoonkaan olleet vielä päätyneet. Sillä kun joulukuun 6 päivänä oli laskettu Cadizin satamaan, niin ei uutta kapteenia ja hänen arvattavasti varsin kirjavaa miehistöään kohdannut iloinen näky. Kaupungissa oli keltakuume lähes kolme kuukautta riehunut. Kadut olivat tulvillaan rähiseviä ja metelöiviä sotamieslaumoja ja tammikuussa 1820 puhkesi kapina. ”Grossfürst Alexander” oli uuden kerran satimessa. Kolmatta kuukautta maattiin toimettona Cadizissa. Kuin taivaan ihmeen kautta onnistuttiin kuitenkin lopulta helmikuussa keskellä yleistä vallankumoushuumaa saamaan pelastava, vain 1500 tynnyrin suolalasti laivaan.

Niin saavuttiin Norjan Evaagiin ja maattiin siellä karanteenissa kevääseen. Vasta 19 kuukauden poissaolon jälkeen laskettiin vihdoinkin kesäkuun 15 päivänä ankkuri ikäväityyn Uuraaseen. ”Grossfürst Alexanderin” suorittama odysseia antaa meille valaisevan kuvan niistä yllytyksistä, vaivoista ja vaaroista, jotka sen ajan laivanvarustuselinkeinon harjoittajan oli otettava huomioon.

Lähde:

Örnulf Tigerstedt: Kauppahuone Hackman. Erään vanhan Wiipurin kauppiassuvun vaiheet 1790-1879. Ensimmäinen osa 1940. Suomenens Emerik Olson.

Muistelmia sota-ajasta

Tarina on jatkoa joulukuun numerossa julkaistuun Maija Ilmastin kirjoitukseen.

Paluu Karjalaan

Toukokuussa 1942 saatiin tietää, et päässä kottii Karjalaa. Se ol hyvä uutinen. Äiti rupes pakkaamaan ne vähät tavarat, mitä meil ol, mut ei niitä olt paljoo. Kottii tek monen miel, mut kaik ei lähteneet. Sit lähettii junal takasii kottii, mikä sen mukavampaa. Lasse ol renkin Yliskulmal Jannen ja Ainon luona, hyö olliit hyvvii ihmisii. Myö ko lähettii Karjalaa, ni Lasse jäi Yliskulmal. Sit äiti pyys Lassee kottii ja Lasse tul, mut ei saant kauaa olla, ko piti lähtee Saarenpäähän 20.4.1944. Viel otettii Lassest ja Kukkosen Einost kuva, sit hyö läksiit. Einolt ol isä kaatunt 21.8.1941. Vähä aikaa siin junas köröeltii, matkakaa ei tuntunt pitkält, miel ol kevyt. Sit oltiikii jo Kaislahen asemal. Siin sit lasti purettii. Meil ol lehmii mukan. Myö käveltii Kaislahest kottii. Siint ol viis kilometrii meil. Päivä ol kaunis, aurinkoinen ja mieli kevyt, ei olt raskas kävellä, jalkakii nous kepjäst. Myö ko siin hiljaa käveltii, ni katse män ojanpientareel ja metsii. Katsottii, mitä sota ol jättänt jälkee. Vähä matka pääs ol sotilain kypärii, kepin tai ristin pääl. Siint ties, et siihe ol hauvattu joku sotilas.

Mut varovaine sai olla, ettei mihikää epämääräsee esineesse koskent, vaik mieli teki. Sillo ei viel oltu puhistettu räjähteitä pois.

Sit tul jo Tehtaanmäki, siin ol ison puun alla pumpulikasa, myö vähä kepin nostettii pumpulikassaa, siel ol verta, siin ol olt sidontapaikka. Se teki meih ouvon vaikutuksen. Rokkalanjoel ol olleet kovat taistelut, joenrannal ol monta kypärää kepin pääs.

Siin myö pikkuhiljaa tultii kottii, ei olt ennää mihikää kiire. Taas ol yks taival takanapäin. Sit ko oltii pihas, nii oikee ihmeteltii, et onks tää totta, et taas ollaa koton. Meil ol viel talo paikallaa, ei olt poltettu. Talvisovan aikaan isä ol käynt hakemas ammuksii Vaahtolas ja hänel tul mielee, et käyp viel koton. Siel ol jo polttopullo laitettu valmiiks, et seuraava ko tulloo, syyttää palamaa. Tuolit ja penkit ol alassuin keskel lattiaa. Isä huomias pullon ja otti pois. Sitäviisiin mein talo ol jäänt polttamatta.

Sit myö mäntii tuppaa, ja kas kummaa, meil olkii jo asukkaat. Hyö olliit toiselt puolelt jokkaee, Kukkosen Lahja lapsinee, hyö olliit tulleet jo aikasemmin. Mut kyl myö kaik siihe mahuttii asuma. Hyö olliit meil nii kauva ko saivat oman talon rakennettuu. Sit muuttiit

pois. Lahjal ol yks poika ja yks tyttö. Ei sillo olt kaikil kottii, usjemmat talot ol poltettu. Mut ei siin kauvaa haikailtu, ko ruvettii rakentammaa uutta kottii.

Meil lapsil ol paljo tekemistä, piti joka paikka tutkii. Mut isä varotti meitä, ettei mihikää saa koskee, jos on jottai ouvon näköstä, purkkii tai käskranaatii. Ko viel ei niitä kaikkii oltu keritty puhistaa. Putsausporukka ol tult jo 1941 syksyl. Myö tultii 1942 kevätkesäl. Kyl myö vaa nii uteliaita oltii, purkki ko purkki, ni piti potkii, ei tult mieleekää, et siin vois olla joku räjähtävä esine. Kranaattii ol viel paljo. Tuomo niit löys ja räjäyttel pois, siinäkii ois voimt käyvä vahinko. Pojat olliit ain jossain, mis ol jännitystä.

Käyttii myö lapset Pieneljärvel, siel asu Säylet, Haimilat ja Samperi Puusat. Samperil ol kettuvarmi. Ei siel olt yhtää talloo, kaik ol poltettu. Mei alahaas ol paljo rättii, siin ol olt sidontapaikka. Väliaikan Olka-täti ja Viljo-setä tulliit meil asumaa siks aikaa ko oma koti tulloo valmiiks. Ahokkaan Huuko rakens heil talon, sit pääsiit ommaa kottii, siin ol yks huone. Sit läksiit Kaijalaa.

Uus osuuskauppa ol rakennettu Tehtaanmäel, siel ol Tilta-täti myymäs. Kauaa ei kauppa saant olla, ko piti lähtee sottaa pakkoo. Mein läävän

Pauli Ilmasti vuonna 1944 Viipurissa.

takan ol tankkieste, se ol sillo jo ko myö kesäl 1942 tultii kottii. Se ol tehty Koselt Kaijalaa saakka. Myö Einin kans leikittii siel tankkiesteil. Olha siel Liisa, Marjatta ja Anneli. Väliil käyttii Kukkusel leikkimäs ja Hiiren Airan kans leikittii. Mäntii kevättä kohti, lumet rupesiit sulamaa ja tultii lähemmäks kessää.

Äti kirjotti Lassel Yliskulmal, jos hää tulis kottii. Lasse tul. Ol se mukavaa, nyt oltii kaik lapset yhes. Lasse tul jouluks, ol vuos 1943.

Mie olin ain Einin kans, oltii samanikkäisii. Sit kerra piti männä Koivusen kauppa Metsäkyllää. Ei millonkaa mänty yhes kaupan sissää. Myö ko katsottii toisii, niin meitä rupes aina nauratamma, vaik ei olt mittää asjaa, mil ois naurant, mut se nauru ol siin ijäs nii herkäs. Vuorotellen sit käyttii

kaupas. Sit lähettii kottii, ko ostokset ol tehty. Mäntii Valkosen talon luont oikopolkuu. Sotilaspojat ain vilkuttiit meil, ja kylhä sitä jottai asjaa ol, mitä pojilt kysyttii.

Sit kerra, ko myö Einin kans mäntii kauppa, pojat ilmestyit metsätii. Ilmastin Pauli ja Kaukosen poika. Pojat olliit Revonsaarest, hyö olliit lähettii, IS:ssä.

Kerra pojat saattoit meitä alikulkusillalle vähä matkaa, sen etemmäks heil ei olt lupa tulla. Mut siin pojat kysy, et jos tavataa Leolan kuppilas, se ol tehtaan luona. Tietyst se meil sopi. Myö ko Einin kans mäntii sinne, ni pojat ol meit vastas kuppilan ulkopuolel. Sit mäntii sisäl, ja pojat ostiit portterii, mikä oikee kuohu kovast, ko pullost kaas lassii, mut hyvvää se ol. Sit ko oltii vähä aikaa istuttu, ni lähettii pois. Pojat saatto meit taas alikulkusillan luo, siin hyö läksiit takasii Valkosel talol, mihi hoiit ol majotettu. Mut taas tehti uvet rehvit, millo tavataa. Illal pojat sai pitemmän loman, siin sitä sit kyseltii toisiltaa, mis asutaa. Pauli ja Eino ol semmosii hausкои poikii, ilta män mukavast. Ilta alko olla jo aika pimiä, ko lähettii kottii. Siin alikulkusillall myö sit erottii. Ei voint kauaa valvookaa, ko aamul piti lähtee kouluu. Myö käyttii Einin kans jatkokouluu. Mut illal taas lähettii, ko rehvit tul tehtyy Valkosen talon luon. Pojat olliitkii jo varttumas. Ol se mukavaa aikaa. Mut sit mein tiet erkaniit, ko pit lähtee sottaa pakkoo.

Sota-aikoja muisteli
– Maija Ilmasti, Hiiren Maija –

Pitäjä- ja sukulehtien tekijät suuren haasteen edessä

Vaikka itse olen Johannekselaisen paris-
sa jo kymmenkunta vuotta keskittynyt
lehden ulkoasuun eli taittotoyöhön ja
kuvankäsittelyyn, oli mielenkiintoista
tavata muiden pitäjälehtien toimittajia
ja kuulla ammattilaisen näkemyksiä ja
kokemuksia lehtityöstä, joka tänä päi-
vänä on entistä vaativampaa.

Seminaaripäivän aikana saimme
kuulla myös tulevasta Karjalan Liiton
75-vuotisjuhluvuoden tapahtumista,
joista kertoivat liiton toiminnanjohtaja
Satu Hallenberg ja Mervi Piipponen,
joka toimii liiton tiedottajana ja kult-
tuurituottajana. Liiton verkkosivuja ja
uutta verkkolehteä meille esitteli liiton
tiedottaja Saija Pelvas.

**Sisällöntuotanto on luovaa
työtä**

Veli-Matti Jusi on selkeäsana-
inen, rauhallinen ja asiantunteva esiintyjä, joka
kuunteli myös seminaarin osanottajien
ajatuksia, esitti paljon lehtityöhön
liittyviä kysymyksiä ja sai näin aikaan
keskustelua, jonka ansiosta tunnit ku-
luivat yllättävän nopeasti. Emme siis
kuunnelleet puuduttavaa esitelmää lehti-
työstä vaan osallistuimme aktiivisesti
lehtiseminaariin, jonka aiheiden parissa
olisi varmasti kulunut useampi päivä.

Johannekselaisen kaltaisten lehtien
toimitustyötä tekevät varmasti tietävät
miksi ja miten lehteä tehdään, mutta
joskus itsestään selvät asiat saattavat
jäää taka-alalle, kun keskitytään itse
sisällöntuotantoon. Kyse on kuitenkin
jostain aivan muusta kuin suoraviivai-
sesta tuotannosta, jonka avulla vaikkapa
päivittäiset kulutustavaramme syntyvät.
Juttujen ideointi on luovaa työtä, toimit-
tajan ja toimitussihteerin työ on luovaa
työtä ja niin on myös lehden ulkoasun
suunnittelu ja taitto. Jokaisessa työssä
on omat rutiininsa, mutta jos toimittaja
kirjoitustyössään menettää luovuutensa,
lukijat huomaavat sen kyllä.

**Pitäjälehti on tärkeä lenkki
menneeseen**

Aluksi Veli-Matti muistutti seminaariin
osallistuneita siitä, että suku- ja pitäjä-
lehden toimittajan ja avustajan työ on
ainutkertaista. Olemme näköalapai-
kalla, lehtemme on tärkeä lenkki myös
menneeseen ja se on odotettu viestin-
tuoja. Juttuja luetaan tarkoin ja lehtiä
säilytetään pidempään kuin päivälehtiä.
Mitkään muut julkaisut eivät kerro
asioista samalla tavalla kuin karjalaiset
pitäjälehtemme. Lehtemme saattaa joil-
lekin olla ainut säännöllisesti luettava
paperille painettu tietolähde.

Lehtiemme toimittajat ja avustajat
tietävät tarkoin kenelle juttua kirjoite-
taan ja meille on itsestään selvää, ett-
emme voi tarjota puutaheinää, koska
lukijamme tuntevat lehdissä käsitelty
aihepiirit. Pienikin virhe ja aliarvioiva
asenne huomataan heti.

Pitäjälehdillä on lukijoihin hyvin
vahvat tunnesiteet. Suurin osa lehden
tekijöistä tuntee jo taustansa ansiosta
yhteenkuuluvuutta lukijoidensa kanssa
ja lukijakunta tunnetaan varsin hyvin.
Se on toimittajan työssä harvinainen etu
ja samalla suuri haaste: vastassamme ei
ole epämääräinen ja sekalainen ihmis-
joukko, vaan omaa perhettä, omaa sukua
ja tuttuja paikkakuntalaisia Selkeästi
rajattu kohderyhmä. Karjalaisen pitä-
jälehden tekijän työ on etuoikeutettua
– mutta entistä vaativampaa, koska myös
nuorempi sukupolvi on saatava kiinnos-
tumaan juuristaan ja lukemaan lehteä.
Pitäjälehden on osattava tasapainoilla
menneen, nykyisen ja tulevan kanssa
niin, että sisältö herättää kiinnostusta
sekä vanhoissa että nuorissa, joiden
juuret ovat Karjalassa.

Hyvä suku- ja pitäjälehti etsii ja löy-
tää kohderyhmiä koskettavat ja kiin-
nostavat uutiset, ja osaa kaivaa vielä
vuosikymmenten jälkeen esiin yllätyk-

**Karjalaisten pitäjä- ja sukulehtien tekijöiden ja lehtien taustayhteisöjen edus-
tajien lehtiseminaari pidettiin Karjalatalolla Helsingissä lauantaina 31.1., ja
päivän aiheina olivat ensisijaisesti juttujen ideointi, sisällön tuottaminen ja
lehden rakenne. Kouluttajana oli Veli-Matti Jusi, joka on toiminut aikaka-
uslehtien parissa sekä toimituspäällikkönä että kolumnistina.**

Suku- ja pitäjälehdien toimittajan ja avustajan työ on ainutkertaista, totesi Veli-Matti Jusi seminaarin aluksi.

Iloisin mielin Karjalatalolla: vasemmalta Merja Leppälahti (Uusikirkko-Seuran lehti), Saija Pelvas (Karjalan Liitto), Satu Hallenberg (Karjalan Liitto) ja Helena Sulavuori (Kurkijokelainen).

siä ja näkee asioita tuoreesti ja uusista
näkökulmista. Erityisen tärkeä tehtävä
on olla yhdysside, joka antaa tiedon li-
säksi tilaa myös tunteille; nuorempien
sukupolvien on hyvä lukea vanhempien
kirjoituksia, jotka usein ovat kirjoit-
tajalle tärkeä keino purkaa kipeitäkin
asioita. Vanhemmille lukijoille oman
sukupolven tarinat voivat tuoda lohtua
ja ne myös vahvistavat yhteenkuuluvu-
uden tunnetta, mutta pitäjälehdenkään
ei pidä olla jonkun tietyn, pienen piirin
viestintäväline.

**Pitäjälehtien valokuvia ei
manipuloida!**

Kuviin liittyvä vanha fraasi pitää edel-
leen paikkansa: “Yksi kuva kertoo enem-
män kuin tuhat sanaa.” Valokuvien
manipulointi onnistuu nykyisillä ku-
vankäsittelyohjelmilla amatööreiltäkin,
joten kuva voi myös valehdella. Aika-
kauslehtien ja mainosten kuvia
saatetaan tänä päivänä käsitellä monin
eri tavoin – mutta pitäjälehtien lukijat
voivat olla varmoja siitä, että lehdessä
julkaistuja kuvia ei ole manipuloitu.
Ne ovat aitoja dokumentteja, joihin voi
luottaa.

Valokuva on edelleen pienen ohime-
nevän hetken tallenne. Valokuvilla voi
dokumentoida elämää mitä parhaim-
malla tavalla, ja edelleen yksi kuva voi
kertoa paljon enemmän kuin sanat.

Kuvien lopulliset rajaukset tekee tait-
taja ja joskus joutuu korjailemaan valo-
tusta ja terävyyttä, mutta kuvan sisältö
on aina tärkeintä, ei tekninen laatu.

Hieno esimerkki kuvien dokumen-
taarisesta voimasta on verkossa julkaistu
SA-kuva-arkisto, joka tarjoaa myös
nuoremmille sukupolville mahdolli-
suuden tutustua siihen todellisuuteen,

Seminaaripäivän vetäjä Veli-Matti Jusi.

jossa toisen maailmansodan aikana
elettiin. SA-kuva-arkisto sisältää yli 160
000 Suomen talvi-, jatko- ja Lapin sodan
ajan valokuvaa vuosilta 1939-1945.

Lehtiseminaarissa keskusteltiin myös
valokuvista ja samaa mieltä oltiin siitä,
että perinteiset poseerauskuvat kuulu-
vat tiettyssä määrin pitäjälehtiin, mutta
luovuutta voisi käyttää myös ryhmä- ja
muotokuvissa. Siitä olen varma, että
nuoremmat lukijat mielellään näkisivät
enemmän vaikkapa isovanhempiensa
(tai isoisovanhempiensa) kotimaisemia
valokuvina, ennen ja nyt.

Haastetta jälkipolville

Yhteenvetona todettiin, että pitäjälehti-
in kuuluvat menetettyyn Karjalaan
liittyvät muistelmat, jotka usein ovat
koskettavia kertomuksia sota-ajasta tai
ajasta ennen sotaa. Lehdissä on oltava
tarinoita sukujen historiasta, sukujuh-
lista ja sukujen matkoista entisille koti-
seuduille, juuri syntyneitä ja kuolleita
unohtamatta.

Veli-Matti muistutti myös, että pitä-
jälehdessäkin saa olla hauskoja juttuja
eli huumoria ei ole kielletty. Veli-Matin
mukaan huumori on muun hyvän täy-
dentäjä, piste i:n päälle, hyvä lisämauste.
Hauskoissakin tarinoissa on muistet-
tava, ettei huumori jätä faktoja alleen.

Kaikkien lehdentekijöiden toiveena
on, että jälkipolvet kotiseutumatkojen
lisäksi entistä enemmän osallistuisivat
lehdissä julkaistavien tarinoiden ker-
tomiseen. Mitä Karjalassa syntyneet
vanhemmat tai isovanhemmat ovat
lapsilleen ja lapsenlapsilleen kertoneet
kotipitäjästään? Mitä lapset ja lapsen-
lapset haluaisivat tietää? Minkälainen
mielikuva jälkipolvilla on omilta koti-
seuduiltaan pois pakotetuista ja heidän
alkuperäisistä asuinsijoistaan?

Sekä aikakausi- että sanomalehdet
kaikkialla maailmassa ovat viime vuosi-
na menettäneet lukijoitaan, joista monet
nyt tyytyvät digitaalisiin versioihin, eikä
paperille painettu lehti enää aikoihin ole
ollut ainoa vaihtoehto tiedonjanoisille.

Karjalan Liiton tiedottaja
Mervi Piipponen.

Eräs tuttu kertoi pienestä työstä, joka
otti käteensä kiiltäväkantisen lastenkir-
jan, pyyhkäisi sormellaan kirjan kantta
vasemmalta oikealle – ja hämmästeli,
kun mitään ei tapahdu. Pelkkä kosketus
ja pyyhkäisy eivät tuoneetkaan näky-
ville uutta sisältöä. Jokainen aikaansa
seuraava osaa päätellä, minkälainen
”käyttöliittymä” oli tytölle tullut tutum-
maksi kuin kirja. Kosketa, pyyhkäise,
napauta tai paina kevyesti – ja uutta
sisältöä löytyy mielen määrin, kunhan
kädessä on älypuhelin tai tabletti.

On päivänselvää, että myös pieni-
levikkiset pitäjälehdet ovat suuren haas-
teen edessä. Aktiivisimmat avustajat
ovat varsin iäkkäitä, ja monet ovat jo siir-
tyneet ajasta ikuisuuteen. Pitäjälehtien
sisältö on perinteisesti syntynyt toimi-
tuskunnan ja avustajien yhteistyönä, ja
kaikki lehdet kaipaavat nyt uusia avus-
tajia. Tässä on haastetta jälkipolville.

– Esa Haltia –

DNA-sukututkimus ja Karjala DNA -projekti

Perinteinen sukututkimus perustuu kirjallisiin arkistolähteisiin: kirkonkirjoihin, henkikirjoihin, veroluetteloihin - joskus vielä vanhoja muistavien tietoihinkin. Tieteen edistysaskeleet ovat tuoneet perinteisen sukututkimuksen rinnalle uuden mahdollisuuden: DNA-sukututkimuksen. Sen arkistoa me kannamme koko ajan mukamme. Sukutiedot on arkistoitu perintötekijöihimme. Ne selviävät DNA-testissä, joka on nykyään jokaisen ulottuvilla, kotoa käsin, kohtuuhintaan.

Mihin DNA-sukututkimus perustuu?

Jokainen meistä on saanut perintötekijänsä vanhemmiltaan hedelmöityshetkellä. Perimä varastoidaan jokaisessa solussamme olevaan DNA:han. Samalla kun DNA on absoluuttisen yksilöllinen ”sormenjälki”, se kertoo myös vanhemmistamme ja esivanhemmistamme, joilta olemme geenimme saaneet sekä sukulaistamme.

DNA-sukututkimuksessa on neljä kulmakiveä:

1) Lapsi perii geeninsä aina biologisilta vanhemmiltaan, puoliksi kummaltakin. On kuitenkin sattumaa, kummalta tullut geeni mitään asiaa ohjaa. Siksi esim. sisarukset eivät ole täysin toistensa näköisiä.

2) Em. satunnaiseen perimään on kaksi poikkeusta, jotka ovat elintärkeitä DNA-sukututkimukselle:

– poika perii Y-kromosominsa aina isältään, joka on perinyt sen isältään, tämä isältään jne., aina hamaan ”Aatamiin” asti. Y-kromosomin DNA-testi kertoo siis suorasta isälinjasta.
– sekä pojat että tytöt perivät solujensa mitokondriot (”voimalaitokset”) aina äidiltään, joka on perinyt ne äidiltään, joka äidiltään jne., aina hamaan ”Eevaan” asti. Tähän taas perustuu suoran äitilinjain DNA-tutkimus.

3) Lapsi perii geeninsä aina vanhemmiltaan, jotka taas ovat perineet ne vanhemmiltaan jne. Siksi meidän geeneissämme on läpi sukupolvien valunutta suorien esipolviemme perimää. Yhtenevien perimänosien perusteella etäisiksiäkin serkuja voidaan tunnistaa DNA-testissä.

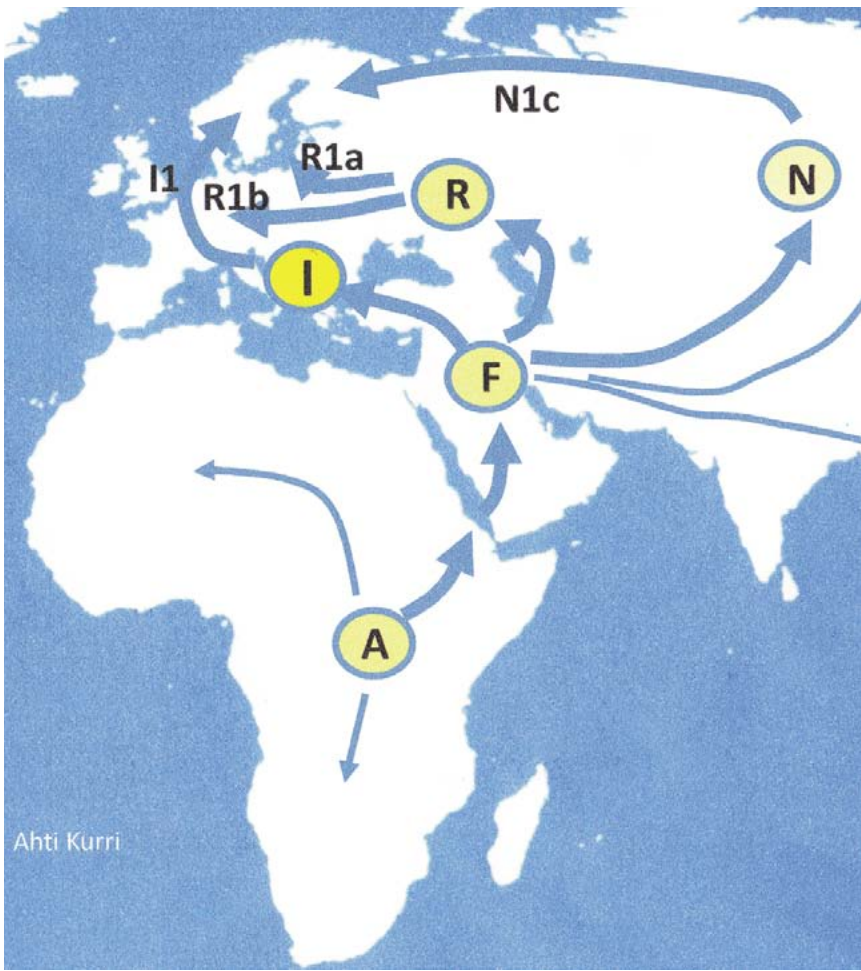
4) Geenimutaatiot ovat sukulinjan ”korvamerkkejä”. Kun geeni kopioituu vanhemmalta lapselle, sattuu satunnaisesti pieniä kopiointivirheitä, mutaatioita. Tämä hieman muuttunut geeni jatkaa taas kopioitumista seuraaville sukupolville. Näin ko. mutaatiosta on tullut mutaation saaneesta lapsesta alkavan sukuhaaran ”korvamerkki”. Tuon jälkeen korvamerkki seuraa kaikkia jälkeläisiä läpi sukupolvien.

”Aatami” ja ”Eeva” Afrikassa

Perinnöllisyystiede todistaa, että kaikkien nykyihmisten juuret johtavat vain yhteen mieheen ja vain yhteen naiseen. He elivät Afrikassa, geneettinen ”Eeva” noin 180.000 vuotta sitten, geneettinen ”Aatami” noin 70.000 vuotta sitten. He eivät olleet maapallon ainoat ihmiset elinaikanaan, eivät pariskunta eivätkä edes eläneet samoilla vuosituhansilla. Mutta he ovat ainoat, joiden tytär- ja poikalinjat ovat säilyneet nykypäivään asti. Olemme siis kaikki kaukaista biologista sukua keskenämme.

DNA-sukututkimus kertoo, keiden kanssa olemme lähempää sukua, ennustaa, kuinka läheistä ja hahmottaa, minkälaisen omat esi-isämme ja -äitimme ovat maapallolla esihistorian hämärässä vaeltaneet.

Perinteinen sukututkimus on suosittu harrastus Luovutetusta Karjalasta lähtöisin olevien keskuudessa. Osittain se johtuu siitä, että me emme enää asu sukumme juurilla. Meillä ei ole koko ajan läsnä olevaa kotiseutua, kotikontua, ei sukuhautoja, ei suvun hallussa ammoisista ajoista ollutta kotitilaa asuttavana tai vierailtavana. Sukututkimus ja kotiseutumatkat ovat meidän keinojamme juurien tavoittamiseksi. Ne ovat myös keinoja kiinnostuksen siirtämiseksi uusille sukupolville.

Maapallon valloitus ja haplo-ryhmät

Noin 50.000 vuotta sitten joukko nykyihmisiä lähti liikkeelle Afrikasta. Nykyiset afrikkalaiset polveutuvat niistä, jotka jäivät sijoilleen. Liikkeelle lähteneet tulivat ensin Lähi-Itään, josta sitten levittäytyivät ympäri maapallon, vuosituhansien kuluessa.

Nyt astuvat geenimutaatiot kuvaan! Miesten ”Aatamilta” lähtöisin oleviin Y-kromosomeihin alkoi tulla satunnaisia pieniä muutoksia. Myös ”Eevalta” lähtöisin olevaan mitokondrion DNA:n sisältämään perimään tuli pikku ”virheitä”. Nämä jäivät aina pysyviksi ”korvamerkeiksi” poika- ja tyttärsaaroille ja niiden uusille haaroille eri puolilla maapalloa. Niiden perusteella tiedemiehet jakavat nyt ihmiskunnan isä- ja äitilinjoihin ja niiden alahaaroihin. Niitä kutsutaan haploryhmiksi. Tiedemiehet ovat antaneet mies- ja naishaploryhmille sekä mutaatioille kirjan- ja numero-tunnukset.

Mutaatiot ja DNA-testi

DNA-testi tutkii, mitkä mutaatiot meidän perimämme sisältää. Niiden perusteella henkilö osataan sijoittaa tiettyyn mies- tai naishaploryhmään. Tiede on selvittänyt mutaatiolöydösten perusteella myös eri ”mies- ja naisklaanien” karkeat kulkureitit maapallolla. Oma haploryhmä kertoo siis omien esi-isien vaelluksesta, reitistä ja ajoituksesta.

Mutaatiot ovat sukuhaarojen tunnusmerkkejä. Sukulaisilla on siis samoja mutaatioita perimässään. Kun DNA-testin tulosta verrataan muihin tuloksiin, löydetään yhtenevyksien perusteella geenisukulaisia, ”osumia”. Yhtenevyyden määrä ennustaa, kuinka monen sukupolven etäisyydellä menneisytyydessä on elänyt viimeinen yhteinen esivanhempi. Kun osumat ovat ilmoittaneet, missä heidän varhaisimmat esivanhempansa ovat asuneet, ne saattavat antaa vihjeitä siitä, mistä oma suku on tunnetuille asuinsijoilleen tullut.

Suomen miesten haplo-ryhmät

Suomalaisista miehistä yli 98 % kuuluu johonkin haploryhmistä N, I, R1a tai R1b. Niiden viimeinen yhteinen esi-isä oli ”F”, joka eli Lähi-Idässä noin 35.000 vuotta sitten. Haarautumisen jälkeen meidän esi-isämme ovat vaeltaneet omia reittejään maapallolla ennen tuloaan Suomen kamaralle. Suomi on asutettu monena ajallisena kerrostumana, eri suunnilta. Suurin mieshaploryhmä N (n. 60 %) on tullut Suomeen idästä, toiseksi suurin I (n. 30 %) lännestä. Eri haploryhmät ovat vuosituhansien aikana levinneet koko maahan, mutta edelleen N- haploryhmä on Itä-Suomessa yleisempi kuin koko Suomessa keskimäärin, I-haploryhmä Länsi-Suomessa yleisempi kuin koko Suomessa keskimäärin. Karjalainen miessuku voi kuulua mihin tahansa näistä – tai johonkin harvinaisempaan.

Suomen naisten haplo-ryhmät

Suomen naiset ovat äitilinjoiltaan ”län-sieurooppalaisempia” kuin miehet. Runsaslukuisin äitilinja Suomessa on haploryhmä H, johon kuuluu noin 40 % väestöstä. Se on yleisin haploryhmä myös koko Euroopassa (44 %). Toiseksi yleisin äitilinja Suomessa on U (22 %). Tämä saamelaisille tyypillinen haploryhmä on Suomessa selvästi yleisempi kuin muualla Euroopassa. Seuraavina Suomessa ovat W (8 %), V (6 %) ja J (5 %).

DNA-testin tilaus ja tulokset

Testi tilataan tutkimuslaitokselta internetin välityksellä, ”verkkokauppana”. Suosituin tutkimuslaitos Suomessa (kuten koko maailmassa) on amerikkalainen FamilyTreeDNA. Testivalikoimasta valitaan haluttu testi ja maksetaan samassa yhteydessä luottokortilla. Näytteenottopakkaus saapuu postitse kotiin. Näytepuikolla pyyhkäistään itse posken sisäpinnasta sylkinäyte, puikko suljetaan mukana tulleeeseen putkiloon ja palautetaan tutkimuslaitokseen. Sylkinäyte sisältää DNA:mme.

Kullekin asiakkaalle avataan oma tulossivu, jossa tulokset (esim. haploryhmä ja tiedot löytyneistä ”etäserkuista”) kerrotaan erilaisilla lista- ja karttatulosteilla. Testi ei ole kertaluonteinen ”hetken huuma”. Näyte säilyy FamilyTreeDNA:n tietokannassa 25 vuotta. Aina kun uusin harrastajien testeistä löytyy ”osuma”, uusia tietoja voi käydä katsomassa tulossivultaan. 25 vuoden aikana tämä uusi tieteenala kehittyy (saadaan uusia tietoja) ja harrastajamäärä jatkaa kasvuaan (sukulaisosumat lisääntyvät).

DNA-testin tekijän ei tarvitse olla geneetikko. Tulokset tulevat valmiiksi tulkittuina, mutta toki niidenkin ymmärtämiseksi on hyvä hieman tietää perinnöllisyyden lainalaisuuksista. Muilta harrastajilta voi aina kysellä.

Esimerkiksi isälinjan Y-DNA 67 -testin listahinta FamilyTreeDNA:ssa on 268 dollaria, Suomi DNA-projektin kautta tilattuna merkittävästi alempi (199 dollaria, n.150 euroa). Kokonaisperimää vertaava Family Finder -testi (”serkkuhaku”) maksaa 99 dollaria (noin 75 euroa). Hinta on monelle kertakustannuksena merkittävä, mutta 25 vuoden harrastuksesta ei enää mitenkään

kohtuuton (verrattuna moneen muuhun harrastukseen).

Sukuseurat ja DNA

Monet karjalaisetkin sukuseurat ovat jo hyödyntäneet DNA-sukututkimusta. Sukuseura on usein nimiperustainen (”Vartiaisten sukuseura”). Siihen voi kuulua saman nimisiä sukuja, joiden todellista sukulaisuutta perinteinen sukututkimus ei ulotu todentamaan. Silloin isälinjan DNA-testit kertovat, mitkä suvuista ovat todella sukua keskenään, saman kantaisän jälkeläisiä.

Projektit

Testin tehnyt voi halutessaan liittyä erilaisiin, itseään kiinnostaviin projektiryhmiin. Ryhmiä on olemassa esim. tietylle haploryhmälle, tietylle maantieteelliselle alueelle tai tietylle sukunimelle. Projektikohtaisissa tulosteissa jäsenet on eriytetty massasta ja jaoteltu tarkemmin alaryhmiin. Esim. Karjala DNA -projektissa voi tarkastella samaan alaryhmään kuuluvia karjalaisia geenisukulaisia tai seurata oman luovutetun pitäjänsä muita testin tehneitä. Projektien keskusteluryhmissä voi esittää kysymyksiä, joihin muut ryhmäläiset vastaavat. Projektien administraattorit tekevät korvauksetonta vapaaehtoistyötä, omaan harrastukseensa liittyen.

Suomi DNA -projektissa on noin 4600 jäsentä. Suomi on DNA-harrastuksessa maailman kärkimaita. Kun tilaa testin Suomi DNA -projektin internet-kotisivuilla olevan linkin kautta, saa hinnoista mahdollisen projektialennuksen ja liittyy samalla automaattisesti Suomi DNA -projektiin.

Karjala DNA -projekti

Suomessa on tehty akateemisia tutkimuksia eri haploryhmien jakautumista maakunnittain. Viipurin lääni - Luovutettu Karjala - puuttuu joukosta. Sen nykyasukkaita tutkimalla ei vastusta enää saada. Luovutetun alueen geenejä kantavat asuvat nyt hajallaan eri puolilla Suomea.

Syyskuussa 2014 käynnistetty Karjala DNA -projekti on tarkoitettu harrastuksen rikastuttajaksi niille DNA-testin tehneille, joiden tunnetut sukujuuret johtavat Luovutetun Karjalan alueelle. Projektin administraattorit ja jäsenet antavat tarvittaessa neuvoja uusille jäsenille. Vuoden 2014 vaihteessa jäseniä oli noin 180.

Luovutetulla Karjalalla on oma, mielenkiintoinen asutushistoriansa. Pähkinäsaaren rauha v. 1323 jakoi Karjalan 300 vuodeksi valtiollisesti ja uskonnollisesti. Näkyykö tämä pitäjakohtaisissa DNA-tuloksissa? Kun Ruotsi sai 1500-1600 -lukujen taitteessa Käkisalmen läänin haltuunsa sadaksi vuodeksi, seurasi merkittäviä väestönsiirtoja. Ortodoksinen kanta-asujaimisto virtasi Venäjälle, tilalle siirtyi luterilaisia Savosta ja Viipurin karjalasta. Näkyykö tämä Luovutetun Karjalan DNA-tuloksissa? Nämä ovat ”yleisen” tason mielenkiintoisia kysymyksiä, joihin harrastajamäärän kasvaessa Karjala DNA -projektissa saadaan - ehkä - vastauksia, ainakin pohdittavaksi.

Sudenkuoppia?

DNA-sukututkimus kertoo biologisen sukulaisuuden varmasti. Siihenkin täytyy varautua, että muinainen kirkonkirjaisä ei välttämättä olekaan biologinen isä. Tieto sukulaisuuden läheisyydestä ei kuitenkaan ole fakta, vaan aina tiedemiesten ennuste. Se perustuu mutaatioiden keskimääräiseen tiheyteen.

Ei myöskään kannata kuvitella, että DNA-sukututkimus korvaa perinteisen sukututkimuksen. Tässä ei voi oikaista. DNA-testi ei osaa piirtää totutun kaltaisia sukupuita. Se ei ole automaattinen vastaus, jos johonkin laatiikkoon ei ole

löytynyt nimeä. Mutta: se saattaa antaa perinteiselle sukututkimukselle viitteitä mistä etsiä, se saattaa löytää yksittäisiä tuntemattomia sukulaisia ja -haaroja. Joka tapauksessa se antaa tietoa ajasta, jonne kirjalliset lähteet eivät milloinkaan ulotu.

Kieliongelma ?

Testin tilaus ja tulokset ovat englanninkielisiä. Varttuneemmalle sukupolvelle kielitaito ei ole samanlainen ”itsestäänselvyys” kuin nuorisolle. Kannattaa tiedostaa, että omia jälkipolvia voi käyttää apuna. Ja testin voi tilata ja maksaa vaikkapa ylioppilas- tai rippilahjaksi omalle tai sukulaislapselle. Testihän kertoo silloin myös omasta perimästä. Tämä saattaa olla myös keino nuoremman

polven mielenkiinnon herättämiseksi omiin juuriin, perinteisen sukututkimukseen ja suvun entisiin asuinsijoihin.

Lisätietoa

Lisää suomenkielistä tietoa DNA-sukututkimuksen perusteista ja käytännöstä saa esim. tämän artikkelin kirjoittajan kotisivuilta www.kurrinsuku.net (lisätietoa voi kysyä myös henkilökohtaisesti). Karjala DNA -projektin nettisivun osoite on <https://www.familytreedna.com/public/karjaladna>. Karjala DNA -projektiin voi tutustua myös liittymällä Facebookissa Karjala DNA -ryhmään, vaikka ei ole testiä tehnytkään (löytyy haulla Karjala DNA).

– Ahti Kurri –

Kiinnostuitko DNA-sukututkimuksesta?

Salon Valtakunnallisilla Sukututkimuspäivillä 2015 on aiheesta kaikille avoin, maksuton luento lauantaina 14.3. klo 13: ’Geneettisen tiedon käyttö sukututkimuksen apuna’, Marja Pirttivaara (FT, MBA).

38. Valtakunnalliset Sukututkimuspäivät pidetään Salossa 13.-15.3.2015. Järjestelyistä vastaavat Suomen Sukututkimusseura ja Salon Seudun Sukututkijat ry, joka juhlii samalla 30-vuotista toimintaansa. Tapahtumapaikkana on Salon keskustan tuntumassa sijaitseva Astrum-keskus.

Sunnuntain 15.3. luento-ohjelmassa sukututkimuspäivillä on mm. Tuula Virsun luento ’Karjalaiset Salon seudulla’.

Tarkemmat ohjelmatiedot: <http://www.genealogia.fi/valtakunnalliset-sukututkimuspaivat2015>.

KARJALAN LIITON VALTAKUNNALLISET EKUMEENISET HENGELLISET PÄIVÄT JA TALVISODAN PÄÄTTYMISEN MUISTOTILAISUUS 14.-15.3. HELSINGISSÄ

LÄHDIMME LIIKKEELLE ISIEMME MAASTA -seminaari 14.3.2015 klo 13.30 Karjalatalo, Käpyläнкуja 1, Helsinki

Ohjelma (muutokset mahdollisia):

- * Seminaarin avaus, Karjalan Liiton hengellisen toimikunnan puheenjohtaja, TT Hannu Kilpeläinen
- * Musiikkia, Quirites-yhtye
- * Karjalan Liiton tervehdys, puheenjohtaja Marjo Matikainen-Kallström
- * Viipurin hiippakunta, sota ja seurakunnat 1939-1949, TT Jaakko Ripatti
- * Pohdintoja ortodoksisen siirtoväen selviytymisestä ja identiteetin rakentamisesta sotien jälkeisessä Suomessa, FT Heli Kananen
- * Musiikkia, Quirites-yhtye
- * Silmieni eteen avautuu uusi ihana luvattu maa Karjala pyhänä maana luterilaisten pappien jatkosotaretoriikassa, FT, tutkijatohtori Jouni Tilli

Keskustelua, kommentit piispa Seppo Häkkinen, arkkipiispa Leo ja yleisö
Seminaarin puheenjohtajana toimii Karjalan Liiton hengellisen toimikunnan puheenjohtaja, TT Hannu Kilpeläinen. Lisäksi ohjelmassa on virsiä. Vapaa pääsy. Ravintola Kareliassa on tarjolla lounasta ja kahvia (omakustanteinen).

ILTAKIRKOT TUOMIOKIRKOSSA JA USPENSKIN KATEDRAALISSA 14.3. klo 18
ILTATEE JA VIRSI-ILTA TUOMIOKIRKON KRYPTASSA 14.3. iltakirkon jälkeen noin klo 19.00
MESSU JA LITURGIA SUNNUNTAINA 15.3. klo 10 Helsingin Vanhassa kirkossa

KARJALAISET RUOKAMARKKINAT 28.3. klo 11-15 Karjalatalossa Helsingissä.

Ruokamarkkinoilla voi ostaa ja myydä karjalaisia herkuja, kuten erilaisia piirakoita ja viipurinrinkeleitä, muita makeita leivonnaisia ja pääsiäisajan tuotteita. Lisäksi myyntiin voi tuoda ruoanvalmistukseen liittyviä välineitä. Ruokamarkkinoiden yhteydessä julkistetaan Vuoden virvottava.

Myyntipöytävaraukset 13.3. mennessä Karjalan Liitosta ja tarvittaessa lisätietoja, puhelin 09 7288 170, toimisto@karjalanliitto.fi.

KARJALAN LIITTO 75 VUOTTA – Juhlaseminaari ja gaala – 25.4.2015

Vuonna 2015 on aihetta juhlaan, sillä Karjalan Liitto täyttää 75 vuotta. Liiton 75-vuotisjuhlaa vietetään lauantaina 25.4.2015 Karjalatalossa Helsingissä järjestettävässä seminaarissa ja iltagaalassa. Juhlaseminaari alkaa Karjalan Liiton johdon puheenvuorolla ja valtiovallan tervehdyksillä. Juhlaohjelmaan sisältyvät myös huomionosoitukset ja vuosittaiset palkitsemiset. Juhлагаala sisältää monipuolista juhlaohjelmaa hyvän illallisen ja tanssimusiikin kera.

Ohjeita Karjalan Liiton ansiomerkkien hakua varten

Johannes-Seura on perinteisesti jakanut Karjalan Liiton hopeisia ja pronssisia ansiomerkkejä seuratyössä ansioituneille. Jako suoritetaan kesän Johannesjuhilla. Kaikki johannekselaiset voivat tehdä ehdotuksia siitä, kenelle merkkejä haetaan. Ehdotukset osoitetaan seuran johtokunnalle ja toimitetaan kirjallisina maaliskuun 25. päivään mennessä seuran toimistoon Piikkiöön. Ehdotusten tulee olla kahden henkilön allekirjoittamia. Seuran toimistossa on esitystä varten saatavana lomakkeita. Esitys voi olla vapaamuotoinenkin, kunhan siinä ovat seuraavat tiedot:

- Ehdotetun henkilön täydellinen nimi (myös entinen), syntymäaika ja -paikka
- Nykyinen asuinpaikka
- Hopeista merkkiä haettaessa selvitys siitä, milloin henkilö on saanut pronssisen merkin
- Toiminta karjalaisseuroissa tai -järjestöissä (kesto mainittava)
- Muu toiminta siirtoväen ja karjalaisten hyväksi
- Ehdotuksen tekijöiden nimet, osoitteet ja yhteystiedot.

Johtokunta tekee päätöksen ansiomerkkien saajista maaliskuussa, minkä jälkeen hakemukset toimitetaan Karjalan Liittoon. Ansiomerkkien saajille lähetetään henkilökohtaiset kutsut jakotilaisuuteen.

Ansiomerkkien myöntämisessä noudatetaan tasapuolisuutta ja kohtuutta. Periaatteena on, että ansiomerkkejä jaetaan yksi porras kerrallaan aloittaen pronssimerkistä. Johtokunnan jäseniltä voi tarvittaessa pyytää lisätietoja esimerkiksi aikaisemmin jaetuista ansiomerkeistä.

----- KOULUMUISTOJA -----

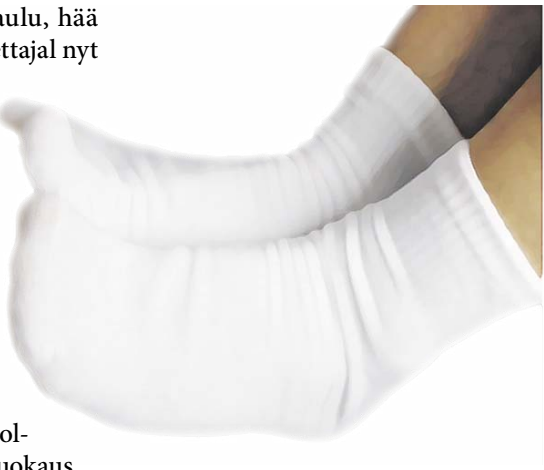
Johannekselaisen viime syksynä järjestämään ”Koulumuistot talteen” kirjoituskilpään tuli aineistoa syksyn aikana kaikkiaan 14 lähettäjältä.

Valkiat sukat

Se syksy kolkytviis, se ol niin satteine, vettä lotisutti aamust iltaa ja viel yötkii. Kouluu sitä pit männä vaik ei olt saatakki eiä varjoi, vaik eihä se meit haitant. Ei myö välitunnilkaa sisäs oltu. Sit yhten välituntin ko pihal sattees hyristeltii, ni järjestäjä tul ulos ja huus minnuu ja sano et opettaja käski sinnuu sissää. Mie säikähin ja aattelin et mitä se nyt miust, enhä mie oo mittää pahhaa teht. Läksin hiljaksee luokkaa, seisahuin ovel ja katsoin ku opettaja istu pöytääsä takan. No eihä tuo nyt yhtää vihaselt näyttänt.

– Laulappas miul joku laulu, hää sano. Mitä ihmettä, onks opettajal nyt syntymäpäivä vai mikä? Mie punastelin. Mist mie nyt yhtäkkii jonkun laulun keksin?
– No laula vaik ”Mä silmät luon”. Senhä mie nyt osasin vaik unissain! Yhen säkeistön ku vetäsin ni hää sano:
– Hyvä on, sie saat tulla laululeikkii, mikä tulloo joulunäytelmää, jää koulun jälkee harjottelemaa. Aha sitäks se olkii, miult pääs helpotuksen huokaus. Eiks hää nyt tietänt et kyl mie tuon ver laulaa osasin.
Sit alko ne harjotukset. Siin män vähän monta iltapuolta koulun jälkee opetelles niit kuvioi ja sitä lauluu mitä myö lauletti samal ko hypeltii. Myö oltii olevinnaa syksyn lehtii, mitkä maahan karisoot. ”Syksyn lehdet keltaiset, maahan kylmään varisee.” Hyvästhä tuo laulu on mieles kestänt nää 80 vuotta. Opettaja sano et puvut laitetaa sit puner-

tavat ja kellertävät, mut valkiat sukat tein pitäs itse hankkii. No nyt tulkii pulma, mist mie ne saan? Ei taia osuuskaupas olla valkioi sukkii myötävän, eikä niit kyl lähetä mistää etempää etsimää. Mie ko oon ain olt sellane ”tie se itse”-ihmine, ni aattelin et kylhä täst pittää jotenkii selvitä. Kysäsin äitilt, onks meil mittää sellast valkiaa rikoopaitaa mitä ei ennää pietä. Löytyhä se sellane. Sit mie rupesin

töihi. Leikkasin sellaset palat, et yhel saumal sain sukat syntymää. Avot, nythä miul ol valkiat sukat! Kertakäyttösekshä nää tulloot, kyl nää siihe kelpaat.
Sit se päivä tul ko mäntii sin joulu-puulle. Se itse juhla ol koulun juhlasalis, mut myö tytöt mäntii alaluokkaa pane-maa niit harsopukkui päälle. Niihi ol jotenkii kiinnitetty keltasii ja puner-tavvii vaahteran lehtii. Sit ei muuta ko ne valkiat sukat jalkaa. Mie ko rupesin niit vetämää jalkoihiin, ni ”rits” kuulu vaa, ja kantapäähā repes rako ko ommel petti! Rihma olkii liia tiukal. Mitä mie nyt tien? Kellekkää en virkkant mit-tää. Jostain sain nuppineulan. Tälhā mie tään korjaan. Pujottelin neulan siihe ratkennees kohtaa. Näikhā tuo nyt kestäā, ko hypittää ja pyöritää, ettei pistä kantapäähā.
Kestihā se ja oikee nätist myö lauletti ja liihoteltii, vaik koko aja pelotti. Nii jäi sekkii kuusijuhla muistojen joukkoo. Mut nää valkiat sukat ei mielest unohu!

– Taimi Toivonen –

Äitienpäiväjuhlat Vaahtolan koulussa

Talvisodan jälkeen palasimme Johan-nekseen 1942. Ehdin sitten käymään alakoulun ensimmäisen luokan siellä ennen kuin taas jouduttiin evakkoon sodan tieltä.
Tuosta ajasta on erityisesti jäänyt mieleen äitienpäiväjuhlat, jotka järjes-tettiin koululla. Opettaja valitsi minut ja naapurin tytön Tikan Ailin lausumaan juhlarunon. Nuket sylissä, posket punai-sina seisoiimme yleisön edessä. Minua vähän harmitti, kun Tikan Aililla oli isompi nukke kuin minulla. Itse runosta ei ole jäänyt muuta mieleen kuin loppu-huokaus ”voi meitä äitirukat”.
Sitten niiata niksautimme ja saimme yleisöltä raikuvat suosionosoitukset. Tästä hetkestä alkoi kiinnostukseni runoihin ja runojen kirjoittamiseen, joka on jatkanut kautta elämäni tähän päivään asti.

– Seija Kaiti –

Johannes-Seuran kotiseutumatka 29.–31.5. 2015

Tervetuloa perinteiselle kotiseutumatkalle Viipuriin ja Johannekseen. Majoitus hotelli Lokissa Johanneksessa. Matkakohteena Johanneksen kylät: Vaahtola, Rokkala, Kukkola, Kaijala, Koskijärvi, Karhula, Tikkala ja saarikohteet Huunonsaari, Revonsaari ja Haltiansaari.

MATKAOHJELMA, REITTI ja AIKATAULU

29.5.(perjantai)Lieto-Turku-Paimio-Salo-Helsinki-Porvoo-Hamina-Vaalimaa-Viipuri-Johannes	
Lieto/Shell Roine	05.30
Turku/Linja-autoasema (tilausajolaituri 9)	06.00
Paraisten th.	06.15
Piikkiö/Shellin pys.	06.25
Paimio/Vistamatkat, Vistantie 24	06.40
Halikko/Desing Hill (tarvittaessa)	07.05
Salo/Piihovi (tarvittaessa)	07.10
Suomusjärvi/TB-Kivihovi (tarvittaessa)	07.30
Lohja/ABC (tarvittaessa)	07.45
Espoo/ABC-Nihtisilta liikenneasema (tauko)	08.00-08.30
Helsinki/Kiasman pysäkki, Mannerheimintie	09.00
Karhula/Leikari (ruokailumahdollisuus)	10.45-11.30
Vaalimaa/tullit + Viipurin Veikot n.	12.30-13.30/14.30
Viipuri	
Johannes/Lokki-hotelli, majoitus ja päivällinen	18.00

30.5. (lauantai) Johannes/kylät ja saaret
Aamiainen hotellissa. Hotellin edestä kävellen rantaan veneelle, jonka jälkeen bussilla kylille. Saarissa oloaikaa n.5 tuntia. Kylillä viipymiset sopimuksen mukaan. Paluu hotellille ja päivällinen klo 20.00.

31.5. (sunnuntai) Johannes-Viipuri + kotimatka Vaalimaa-Helsinki-Turku
Aamiainen hotellissa, huoneiden luovutus ja tavarat bussiin. Käynti muistomerkeillä. Ajo Viipuriin ja ostokset. Kotiinlähtö kauppatorilta n. klo 13.00. Ajo Vaalimaalle, tullit ja tax-free ostokset. Vaalimaalta Karhulaan, jossa ruokailumahdollisuus Leikarissa. Tauko myös Lohjalla. Turkuun tuloaika n. klo 21 tienoilla.

Matkan hinta 259 € + viisumi 65 €/henk.
Hintaan sisältyvät seuraavat palvelut:

- ★ bussimatkat Vistamatkojen hyvin varustetulla bussilla
 - ★ majoitus Johanneksessa hotelli Lokissa H2 huoneissa
 - ★ aamiaiset x 2 ja päivälliset x 2
 - ★ viisumin, Viisumikeskuksen palvelumaksun, Fennian matkustaja-vakuutuksen sekä rekisteröintiveron Venäjän valtiolle, sekä toimiston viisumin täyttökustannuksen
 - ★ Johannes-Seuran osuus 10 €/henk.
 - ★ matkaemännän/Liisa Katajainen ja Vistamatkojen kuljettajan palvelut
- Lisämaksusta:**
- ★ H1 lisämaksu 30 €/yö ja mahdolliset taksi-kuljetukset

Venekuljetukset pyritään järjestämään samoilla veneillä kuin aikaisempinakin vuosina. Venekuljetuksen hinta maksetaan bussissa menomatalla.
Matkan hinta perustuu 31.12.2014 mennessä julkaistuihin ja kyseisenä päivänä voimassa oleviin hintoihin, tariffeihin, valuuttakursseihin ja veroihin. Niiden muuttuessa pidätämme oikeuden muuttaa hintoja vastaavasti. Peruutus- ja mat-
kaehdot toimistostamme.
Vastuullinen matkanjärjestäjä matkatoimisto Vistamatkat Oy.
Varausmaksu **100 €/henk.** ilmoittautumisen jälkeen sopimuksen mukaan. Loppumaksu **159 €/henk. + 65 €/henk.** viisumi 22.4. mennessä. Viisumia varten passitiedot myös 22.4. mennessä.
Esitätetty viisumianomuslomake ohjeineen lähetetään matkustajalle varausmaksun jälkeen. Viisumia varten tarvitaan:
★ hyvätasoinen, mustavalkoinen passikopio kuvasivuaukeamasta
★ 1 kpl passikuva
★ esitätetty viisumianomuslomake täydennettynä, palautus 22.4. mennessä

HUOM. Matkalle tarvitaan passi, jonka pitää olla voimassa 6 kk matkan jälkeen. Varaa matkasi mahdollisimman pian Liisalta puh.040-7410 425 tai matka-toimisto Vistamatkat Oy puh. 02-4775 600.

Vuosien takaa

Johanneksen seurakunta oli Suomenlahden turvaisessa kainalossa. Siihen kuului paitsi Johanneksen kuntaa, myös Uuraansaarella sijaitseva osa Viipurin kaupunkia. Seurakunnan pinta-ala oli – ilman vesistöjä – 220 km2. Asukkaita oli noin 10 000. He olivat maanviljelijöitä, kalastajia, satama- ja tehdastyöläisiä.

Seurakunnan kirkko oli rakennettu v. 1888. Se oli tiilestä. Tämä kirkko uusittiin perinpohjaisesti enne talvisotaa. Uusintavihkimisen toimitti piispa Loimaranta v. 1938. Muuta kirkkoa ei seurakunnassa ollutkaan. Uuraan jumalanpalvelukset pidettiin kansakoulun juhlasalissa sekä Ravansaarella olevassa kyläkirkossa. Uuraan satamaseutua hoiti pastori Paavo Törmänen. Pitäjän kaikki kansakoulut olivat aina avoinna jumalanpalveluksille. Opettajakunta suhtautui erittäin kiittävästi kirkon toimintaan.
Rauhassa ja onnellisina elimme kau- niissa Johanneksessa kunnes merkit panivat aavistamaan pahaa. Pitkä-perjantaina kävellessäni kohti kirkkoa, kuulin miten jo v. 1723 Pietarissa valettu kirkonkello rämähti halki papinkel- loja soitettaessa. Puolitoista vuotta myöhemmin halkesi toinenkin kello hautauskelloja soitettaessa. Ajateltiin näitten ennustavan sota, ja niinhän tapahtuikin. Tampereen Lokomolta saatiin uudet kaunisääniset kellot, jotka sitten olivat ainoa jäännös rakkaasta kirkostamme, kun seurakuntalaiset

pääsivät takaisin kotipaikoillensa. Näiden kellojen ääni annettiin nauhoit-
taa, joten olemme saaneet niitä kuulla joskus kuin tervehdyksenä menneiltä ajoilta.
Eräänä aamuna lokakuun alussa 1939 näimme ihmeeksemme kirkon- kylässä sotaväkeä ja kuormastoa. Y.H. oli alkanut. Pian saimme vastaanottaa neljännen Divisioonan kenttäsairaalan, joka sijoittui pappilaan ja suurimpiin taloihin. Marraskuun lopussa alkoi sota, jolloin jo kohta olimme vain parin peni- kulman päässä rintamasta, ja haavoit- tuneita alkoi saapua pitkinä jonoina. Varsinkin joulunaluspäivinä saimme palvella haavoittuneita yötä päivää.
Joulukuun alkupäivinä jo oli myös evakuointi käynnissä, kokoontumis- paikkana oli Kaislahden kartano. Kiire ja ahdinko oli kova. Terveet, sairaat ja kuolevat sullottiin kylmiin ja pimeisiin tavaravaunuihin. Umpivaunuihin, joissa oli tilaa vain 40:lle, pantiin 75 henkeä, miehet ja naiset sekaisin. Vaunun ovet avattiin vain määräasemilla. Tuota eva- kuointia ei voi unohtaa, ken sen näki ja koki. Niin järkyttävää se oli.

Uusittu kirkkomme paloi talvisodasa-
sa. Muuten sen venäläiset hajottivat ja rakensivat sen tiilistä kaksi rakennusta lähelle massatehdasta.
Johanneksen seurakunnan väliai- kaiseksi sijoituspaikaksi oli määrätty Salon kauppalan ympäristöseurakunnat. Kirkkoherranvirasto sijoitettiin Uskelan pappilaan, mutta korkealla paikalla ollen sekin tuli pian uhanalaiseksi. Pappilaa ja sen ympäristöä pommitettiin miltei joka päivä. Tämän johdosta muuti-
me Perniöön, jossa myös Johanneksen kunnantoimisto sijaitsi. Väli rauhan jälkeen muutettiin kirkkoherranvirasto Saloon, jossa se toimi siihen asti, kun taas saatiin siirtyä takaisin hävitet- tyyn Karjalaan.
Tällä kärsimystiellä kasvoivat seura- kunta ja sen viranhoitajat kuin yhdeksi perheeksi. Täpötäysissä kansakouluissa harjoitettiin sanaa näinä kovina päivinä turvautuen Jumalaan ja tuntien hänen suojelustaan vihollisen lentokoneitten leijaillessa päämme päällä.
– Aarne Halla –
(Johannekselainen 4/1950)

Karhulalaiset

Tervetuloa keväiseen haastelutuokioon Liedon kunnantalolle

palmusunnuntaina 29.3. klo 14.00.

– Jari Sairanen –

Littoisten Karjalaiset ry

Kevätkokous sunnuntaina 22.3.2015 klo 13.00

Ritva ja Seppo Santasella Paaskalliontie 3 a 2 Rusko.

Kokouksen jälkeen vietämme tupailtaa.

Tervetuloa!

– Hallitus –

Päättilän koulupiiriläiset

KEVÄTTAPAAMINEN

Lauantaina 25.4. klo 13.00 Littoiste n monitoimitalolla

Haastellaa, laulellaa ja kohviiikü saahaa.

Pien paketti mukkaa.

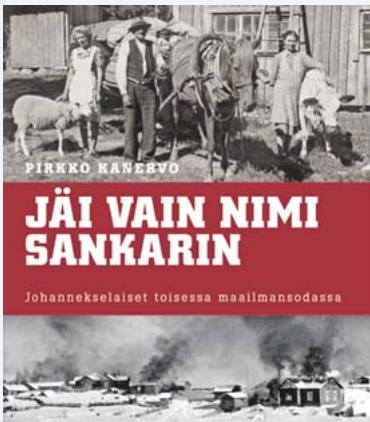
Tervetullooo Littois ii

Johtokunta

PIIRKKO KANERVO

JÄI VAIN NIMI SANKARIN

Johannekselaiset toisessa maailmansodassa

Teoksessa on 496 sivua, yli 300 kuvaa

Henkilöluettelossa on n. 1500 nimeä.

Hinta: 35 €/kpl, 3 kirjaa 100 €.

+ toimituskulut (nouto postista): 9 €/kirja, 11 €/2 kirjaa, 13 €/3 kirjaa.

Postimaksuihin 30 sentin korotus 9.2. alkaen!

Lähetyskset ulkomaille: maakohtainen hinnoittelu.

Tiedustelut:

Johannes-Seura ry, Myllytie 1, 21500 PIIKKIÖ, puh. 02 4795 118,

email: johannesseura@elisanet.fi

Johannekselaiset talviristeilyllä

Johannes-Seuran talviristeilylle helmikuun alussa suunnisti vajaat 90 osallistujaa. Tallinkin Galaxy tarjosi matkailijoille viihtyisät puitteet konferenssitiloissa sekä ruhtinaalliset ateriat buffet-ravintolassa. Vähäinen vapaa-aika sujui rattoisasti ostoksia tehden tai musiikkia kuunnellen. Ikkunoista sai ihailla kauniita, lumisia rantamaisemia.

Ohjelmasta vastasivat jälleen **Raija Kärpijoki**, **Yrjö Ahjosaari**, **Liisa Katajainen** ja **Ritva Katajainen-Heikkilä**. Yhteislauluja säesti haitarillaan **Armas Jansson**.

Kärpijoen Raija toivottaa risteilijät tervetulleiksi.

Risteilyalus Galaxy'n pituus on 212 m ja siihen mahtuu 2800 matkustajaa ja 420 autoa. Laiva on moderni, ajanmukainen, valoisa ja avara. Henkilökuntaa on 260, joista suurin osa ruotsalaisia. Alus on rakennettu Rauman telakalla. Se aloitti liikennöinnin Viron lipun alla linjalla Tallinna-Helsinki huhtikuussa 2006. Vuonna 2007 alus siirrettiin linjalle Turku-Tukholma. Viron lippu vaihtui Ruotsin lippuun. Laivan kyljet, porrasaulat ja hyttien taulut ovat virolaistaitelijan Navitrollan maalauksin koristeltuja. Sisätilat on suunnitellut suomalainen arkkitehtitoimisto Aprodos yhdessä virolaisen sisustusarkkitehti **Pille Lausmäen** kanssa. Matkustajia tällä kertaa menomatalla oli vain noin 400.

Perusasioiden äärellä

Kunniapuheenjohtaja **Paavo Väntsi** sai silmämääräisesti Johanneksessa syntyneiden osuudeksi noin kolmasosan sekä julisti kaikki alle 70-vuotiaat nuorisoon kuuluviksi. Hän muistutti Johannes-Seuran tarkoituksesta toimia yhdyssiteenä jäsenten välillä sekä välittää kulttuuriperintöä eri tavoin. Näistä Väntsi mainitsi juhlat, kokoukset, julkaisut sekä kotiseutumatkat. Hän kiteytti johannekselaisuuden merkityksen: on tärkeää olla jostakin kotoisin.

Oivallustaitojen testausta ja runoja

Liisa testasi yleisön oivallustaitoja lyhyillä tietokilpailukysymyksillä. Miten mahtuvat jääkaappiin kirahvi ja norsu? Liian monimutkaisesti ei yksinkertaisista asioista saa ajatella! Sanomalehdistä löytyy huvittavia uutisia tarkkasilmäiselle. Ranskalaiset ovat keksineet älyvyyden, joka ilmoittaa omistajalleen, kun vyötärö alkaa uhkaavasti kasvaa, ja se ehdottaa laihduttamista. Ei mene Israelin valtiollakaan hyvin, kun pääministeri vaimo on pimittänyt valtion pullopanttirahoja omaan taskuunsa! Meitä suomalaisia ilahduttaa, että olemme sananvapauden kärkimaa. Naapurimaan presidentti on huolissaan venäjän kielen asemasta. Kieleen on tullut paljon vieraista, tarpeettomia sanoja, esimerkiksi demokratia, vapaat vaalit ja sananvapaus.

Valkjärveläinen evakkorunoilija **Asko Viholainen** kirjoittaa murrerunoja evakkojen elämänvaiheista. ”Juuristaa tietoset”-runossa hää sanoo, ettei karjalaisii voi ainakkaa äänettömyyvest syyttää. Karjalaisis pitääjuhliis käyp semmone puhheenporina, ettei paremmast vällii. Tuski mikkää muu heimo juhlii juuria silviisii ko karja-

laiset! Liisan lausumassa runossa ”Kun minusta tulee vanha” eräs mummo päättää muuttaa lastensa luokse ja tekee

siellä kaikki samat kujeet ja kepposet kuin lapset ennen kotona. Siitä riittää riemua ja iloa kaikille.

Mitähän tuo Hovin Raimo on sanonut, kun Kaijaa ja Haltian Marja-Leenaa niin hymyilyttää? Alemmassa kuvassa yleisö odottelee seuraavaa yhteislaulua.

Puheenvuoroja

Irene Haltsonen kertoi viimesyksyisestä sotahistorioitsija **Eeva Tammen** johdolla tehdystä sotaorpojen matkasta Viipuriin. Vieläkin on Tali-Ihantalan taistelun jäljiltä löytynyt kaatuneiden jäännöksiä. Torkkelinpuiston ja Paraatikentän väliin jäävässä luterilaisessa Pietari-Paavalin kirkossa Viipurissa siunattiin 19 sankarivainajaa kotimatalle. Emerituskenttäpiispa **Hannu Niskanen** siunasi 19 pientä, valkoista arkkua. Tilaisuuden päätteeksi matkan osanottajat kantoivat sylissään arkut kirkosta. Sankarivainajat palasivat vihdoin kotiin. Tähän mieltä liikuttavan kertomuksen päätteeksi Liisa ja Ritva lauloivat tunnelmaan sopivan laulun ”Tämä taivas, tämä maa, sillä arvoa on pysyvää”.

Pirkko ja Jukka Johansson hauskuttivat yleisöä aikoja sitten tapahtuneella Ruotsin-seikkailullaan. **Simo Mattila** kertoi suhteestaan karjalaisuuteen ja lausui vielä päätteeksi mukavan runon. Mieltä lämmittävää kuultavaa oli **Ritva Tuomen** puheenvuoro. Omien sanojensa mukaan hänet on aina otettu sydämellisesti vastaan johannekselaisen tapahtumiin ja matkoihin, vaikka hän itse ei olekaan johannekselainen. Hän ei koskaan ole tuntenut itseään ulkopuoliseksi.

Matkaemännyydestä luopunut Liisa Katajainen lupasi vetää vielä yhden kotiseutumatkan Johannekseen toukokuun viimeisenä viikonloppuna. Muilta osin Johannes-Seuran kuluvan vuoden matkaohjelmat ovat vielä avoinna.

Yhteislaulut raikuivat tilaisuudessa. Arpajaiset kuuluvat jo perinteisesti ohjelmaan. Onnettarena toimi **Taru Johansson**. Arpajaisvoitot olivat laivayhtiön lahjoittamia. Kiitos kaikille matkustajille ja tervetuloa kotiseutumatkalle Johannekseen.

– Liisa Katajainen –

MUUT LEHDET

Parnasso 1/2015

Heikki Paakkanen (s.1948) on kuin kotonaan historian roskattynnyreissä. Saksa-Suomi im Bunde jatkaa hänen eri maihin katseensa tarkentavaa Sissi ja siviilipalvelushenkilö -teossarjaansa. Nyt on tarkastelussa Saksan sodan aikainen liittolaissuhde Suomen kanssa. Paakkasen tuotantoa yhdistää hiltty räävittömyys, karnevalismi, joka

ei lipsahda mauttomuudeksi. Sen estää Paakkasen anakronistinen ja anarkistinen konservatiivisuus sekä kaikkialle yltävä huumori. Hän ihailee menneen maailman muistoja, esineitä ja tapoja, mutta epäilee samalla syvästi kaikkia auktoriteetteja.

Tämä kaikki yhdistyy huolelliseen taustatutkimukseen. Saksa-Suomi im Bunde vyöryttää lukijan eteen mitä hämmästyttävimpiä seikkoja mai-demme liittolaisuudesta tai natsien tou-

huista, mutta ne kaikki osoittautuvat paikkansapitäviksi.

Lukijoiden historian tajua auttaa erikoinen ratkaisu: sarjakuvakerronnan välissä kulkevat tutkija **Markku Jokisipilän** tietoisut. Ratkaisu on yl-lättävän luettava.

Vergangenheitsbewältigung

Teoksen teemaksi nousee menneisyydenhallinta, Saksassa tuttu Vergangenheitsbewältigung.

Menneen kohtaaminen avoimin silmin auttaa selviämään nykyisyydessä. Sama näkemys toistuu useissa Paakkasen teoksissa, hän nauttii saadessaan sukeltaa eri aikoihin ja paikkoihin haastamaan piintyneitä ajatusmallejamme.

Paakkasen visuaalista ajattelua hallitsee horror vacui, tyhjän tilan kammo. Hänen vahva viivansa luo sarjakuvabarokkia. Erityisesti hän omistautuu yksityiskohtien, koneiden ja laitteiden piirtämiselle.

Hörkönmäeltä nyky-Suomeen

Simo Kristianinpoika Hörkön suvun vaiheita

Viipurin läänin Johanneksen pitäjäs-
sä, Koskijärven kylässä, Hörkönmäen
sukutalossa syntyi 8.9.1826 Simo
Kristianinpoika Hörkkö. Tänä vuonna
Simon syntymästä on kulunut 189 vuot-
ta. Suku on laajentunut näiden vuosien
aikana melkoisesti, sillä syksyn 2014
henkilötietojen mukaan jäseniä oli 947.

Tämä ahkera talonpoika, kylänvan-
hin ja kirkkoväärti kuoli 23.12.1902
Hörkönmäen talonsa rappusille, tyttä-
rensä Amandan käsivarsille. Sanoma-
lehti Viipuri julkaisi numerossa 4/1903
Simon muistokirjoituksen.

”Maanpoveen laskettiin tk. 4 päivänä
lukuisten sukulaisten ja tuttavien läs-
nä ollessa yksi Johanneksen huom-
tavimpia vanhuksia, talollinen Simo
Hörkkö Koskijärveltä. Äkillinen kuo-
lema katkaisi hänen elämänlankansa.
Vainaja oli paikkakunnalla tunnettu
hiljaiseksi, vakavaksi ja kristillismieli-
seksi mieheksi, sekä oli eläissään ollut
monissa luottamustoimissa, jossa hän
aina esiintyi rehellisenä ja kaikkien
yhteistä hyötyä harrastavana kansalai-
sena. Muun muassa oli vainaja ollut
useampia vuosia kirkkoraadin jäsenenä.
Rauha kelpo kansalaisen tomulle.”

Simon jälkeläiset kokoontuivat helmi-
kuun 15. päivänä Piikkiössä Juhlapalvelu
Primadonnassa, jossa pidettiin sukuyh-
distyksen vuosikokous ja tämän vuo-
den alussa valmistuneen sukukirjan
”Hörkönmäeltä nyky-Suomeen” julkis-
tamistilaisuus. Suvun jäseniä oli paikalla
runsaslukuisesti.

Simo Kristianinpoika Hörkkö on
sukuyhdistyksemme kantaisä. Nyt il-
mestyneessä sukukirjassa kerrotaan
Simon perheen vaiheista, jotka johtavat
Johanneksen Hörkönmäeltä sotavuosi-
en jälkeen nyky-Suomeen. Kirjassa on
myös sukuhaaroittainen henkilöluet-
telo, joka on päivitetty vuoden 2014
henkilötietojen mukaan. Simo Hörkön
sukuyhdistys, joka on Johanneksen en-
simmäinen ja siten vanhin, julkaisi en-
simmäisen sukukirjansa ”Simo Hörkön
Suku” vuonna 1990. Nyt julkaistun kir-
jan työryhmään kuuluivat **Eira Laiho,**
Heikki Kesäläinen, Soile Suomi, Erja
Etholén, Seija Kaijanen, Laila Peltola
ja Jaakko Alhokankare. Paikalla olevat
työryhmän jäsenet esittelivät kirjaa ja
sen valmistusvaiheita.

Juhlassamme esiintyi **Tuula Lauri,**
joka sai herkällä laulullaan ja enonsa
Heikki Konton runoilla mielet herkisty-
mään. Vilkkaan puheensorinan keskeyti
kotiinlähdön aika. Heleät naisäänet ja
tummat miesäänet sekoittuivat mahta-
vaksi kokonaisuudeksi, kun lauloimme
Karjalaisten laulun: ”Oisko maata ar-
maampaa kuin on kaunis Karjalamme,
laulun laaja kotimaa...”

Lisää Simo Hörkön suvun vaiheista
voit lukea kirjasta ”Hörkönmäeltä nyky-
Suomeen”. Kirja maksaa 30 €, ja sitä voi
tiedustella seuraavilta henkilöiltä: Eira
Laiho puh 040-5129135 ja Soile Suomi
puh 050-3427600.

– Eira Laiho –

Uusi kirja käsissä. Veijo ja Taimi Hörkkö,
Arja Kaijanen, Heli Kärpijoki, Eeva Kai-
janen.

v

Kirjan hinta 30 euroa

Tiedustelut: **Soile Suomi** p. 050-
3427600 / soilemarja@gmail.com,
Eira Laiho p. 040-5129135 /
eira.laiho@dnainternet.net

Kirjaa on saatavana myös Johannes-
Seuran toimistolla Piikkiössä.

18.3.	Tallinna päivämatka	58 €
22.– 29.3.	Haapsalu Fra Mare täysh. Bussi muk.	478 €
3.– 6.4.	Pääsiäinen Riika puolih.	380 €
24.4.–2.5.	Hollanti kukkamatka puolih.	945 €
13.–20.5.	Puola Krakova Varsova Auschwitz Wielizka ph.	812 €
14.–17.5.	Lahdenpohja Jaakkima alk.	430 €
16.–17.5.	Turin kukkamarkkinat Viro	159 €
18.–21.5.	Virolaista eksotiikka Tartto puolih.	395 €
19.–26.5.	Budapest Länsi-Unkari Wien Bratislava	1280 €
22.–27.5.	Gotlanti Visby puolih.	795 €
26.–28.6.	Johannes htl Lokki alk.	195 €
	htl Victoria alk.	225 €
	Monrepos kahvikeitto, makkara grill. ym.	
14.–19.7.	Laatokankierras Konevit. Aleks. Syvär. Valamo alk.	595 €
22.–27.7.	Vienan Karjala Sotahistoriallinen matka, Sampo Ahto alk.	555 €
25.-26.7.	Saimaankanava risteily-Viipuri alk.	250 €

Kysy muita matkojamme! Kaukomatkat ym.
Venäjän viisumit 12 kk 130 €, ryhmäviisumi 64 €
Ryhmän kerääjät ottakaa yhteyttä!

KOTISEUTUMATKA JOHANNEKSEEN

Kesän kauneimpaan aikaan 26.-28.6. teemme kotiseutumatkan Johannekseen,
majoitus Lokki hotelli tai Victoria hotelli Viipurissa.

Monrepos' n puistossa vietämme kahvi- ja makkaran grillaus aikaa,

Hinta Lokki 195 € + visa 64 €, Victoria 225 € + visa 64 €

Lähdetään joukolla mukaan, teemme matkasta kotiseudullenne ikimuistoisen.
Varaa nopeasti!

Tornikatu 4 Raisio, p. 020 7931 040

Ritva p. 040 554 2694

Ari p. 040 512 0903

StarTours Oy
Ritvan Matkat ja Retket
www.ritvanmatkatjaretket

Autokorjaamo Testipiste M. Hiiri

Hallimestarinkatu 22
20780 KAARINA

Puh. (02) 243 5585
Faksi (02) 243 5100
Gsm (0400) 824 767
markku.hiiri@testipiste.fi

TOYOTA

autokorjaamo m.hiiri
testipiste

Johannekselainen

Johannekselainen ilmestyy n. 10 kertaa vuodessa

Kustantaja ja julkaisija:

Johannes-Seura ry

Toimisto:

Myllytie 1 (Kirkonkulma) 21500 Piikkiö, puh. 02-4795 118

Avoinna: **keskiviikkoisin** klo 12-17 ja kuukauden ensimmäisenä

ja **kolmantena arkilauantaina** klo 10-15. (ks. sivu 2)

www.kolumbus.fi/johannesseura

sähköposti: johannesseura@elisanet.fi

Päätoimittaja:

Hannu Rastas, Saksantie 89, 21500 Piikkiö

Puh: 050-3541 363

Sähköposti: hannu.rastas@dlc.fi

Lehtitoimikunta:

Marjatta Haltia, Liisa Katajainen, Sari Scimone,

Kaija Sipilä ja päätoimittaja.

Lehden toimittajia:

Kaikki lukijamme, johannekselaiset ja heidän ystävänsä.

Ilmoitushinnat: 0,55 €/palstamm (perusteena 4-palstainen sivu,

palstan maksimileveys 70 mm).

Säännöllisistä jatkuvista ilmoituksista alennus.

Kuolinilmoitukset: *Leveä palsta (Kapea palsta)*

- korkeus enintään 8 cm = 65 € (40 €)

- korkeus enintään 10 cm = 85 € (50 €)

- korkeus enintään 12 cm = 100 € (60 €)

Kiitosilmoitukset: 5 €.

Tilaushinnat vuonna 2015:

Vuosikerta 30 € Suomi ja Ruotsi, muut maat 35 €.

Piikkiön Osuuspankki FI54 4714 1020 0595 46.

Toimituksellinen aineisto:

Lukijoiden kirjoituksia ja kuva-aineistoa otetaan muokattavaksi jul-
kaisemista varten tai julkaistavaksi sellaisenaan.

Vastuu ja päätökset julkaisemisesta ovat toimituksen. Julkaisemisen
jälkeen alkuperäiset kuvat palautetaan,

muu aineisto pyydettyäessä.

Vastuu ilmoituksista:

Puhelimitse annettuihin ilmoituksiin sattuneista virheistä lehti

ei vastaa. Ilmoituksen poisjäämisestä tai muusta julkaisemisesta sat-
tuneesta virheestä lehden vastuu rajoittuu enimmillään

ilmoituksesta maksetun hinnan palauttamiseen.

Taitto: Esa Haltia

Sata-Pirkan Painotalo Oy

Hörkönmäeltä nyky-Suomeen

Simo Kristianinpoika Hörkön suvun vaiheita

Julkaisija:

Simo Hörkön Sukuyhdistys ry,
2015